Posamezna številka 10 vinarjev.

Štev. 61. V Ljubljani, v torek, 16. marca 1915. Leto XLIII.

Velja po pošti:
Za celo leto naprej . . K 26·—
za en mesec „ . . „ 2·20
za Nemčijo celoletno . „ 29·—
za ostalo inozemstvo . „ 35·—

V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . K 24·—
za en mesec „ . . „ 2·—
V upravi prejeman mesečno „ 1·70

Sobotna izdaja:
za celo leto . . . . . „ 7·—
za Nemčijo celoletno . „ 9·—
a ostalo inozemstvo . „ 12·—

SLOVENEC

Inserati:
Enostolpna petitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . . po 18 v
za dvakrat . . . . „ 15 „
za trikrat . . . . „ 13 „
za večkrat primeren popust.
Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.: enostolpna petitvrsta po 20 vin.

Poslano:
enostolpna petitvrsta po 40 vin.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Vojno pomorsko pravo.

Dr. J. A.

Ena najznamenitejših točk v sedanji svetovni vojni je brezdvoma vojna operacija med Nemčijo in Anglijo na morju in z njo v zvezi svetovna pomorska trgovina: Nemčija blokira, oziroma vsaj proglaša za »vojno ozemlje« Anglijo, Anglija Nemčijo in vojni poročevalci trdijo, da bodo ravno te operacije zelo pospešile konec mednarodne borbe.

Kakor bi bilo zanimivo spoznati tek in način teh operacij iz tehničnega in strategičnega stališča, tako je to nemogoče, ker se oboje šele razvija in mora iz vojno političnih ozirov ostati tajno.

Edino možno si je to borbo ogledati vsaj deloma s pravne strani, v kolikor so medsebojne razmere pravno sploh urejene.

Pri tem moramo ločiti mednarodno vojno pomorsko pravo in trgovsko pomorsko pravo. Prvo uravnava pravice vojskujočih se držav na morju in dolžnosti nevtralnih držav napram vojskujočim se državam. Drugo ureja trgovski mednarodni promet.

Viri mednarodnega pomorskega prava v obče so medsebojne pogodbe in pravne usance (navade, običaji).

Že iz tega sledi velika negotovost in labilnost naglo spremenljivih pravnih določil na tem polju.

Ako pa k temu še prištejemo okolnost, da mednarodno pravo nima autoritete ali oblasti, ki bi pazila nad zvestim izpolnjevanjem pravnih določb, kot imamo v posameznih državah sodno oblast, ki čuva, da se pravna določila varujejo in izvršujejo, potem bo še bolj jasno, kako težko je obsoditi kako državo, da je prekoračila pravne meje.

V mirnem času se države drže sklenjenih pogodb. Nad njih izvršitvijo pazi večja skupina držav, ki si vsled svoje sile prisvoji avtoriteto.

Podobno je v slučaju vojske med posameznimi državami.

Ko je pa v vojsko zapletena cela skupina držav, kot danes, ni sile, ne moralne, ne dejanske, ki bi posamezne vojskujoče se države nadzorovala v izvrševanju mednarodnih določb.

Takrat govori le — morda — vest voditeljev in morda tudi ozir na moralno sodbo zgodovine. Sicer pa ostane edini končni cilj: izvojevati zmago na ta ali oni način.

Zato tudi opažamo iz dnevnih poročil, kako se v vojski mednarodno pravo ali bolje rečeno mednarodni odnošaji sproti razvijajo. V današnji svetovni vojski se razvijajo dogodki, ki jih doslej nobena nobena vojska ni poznala, n. pr. izgon tujcev iz države ob izbruhu vojske; brezpravnost državljanov sovražne države; interniranje tujcev, celo žen, otrok in starčkov; konfiskacija premoženja državljanov sovražne države (prepoved plačil!) uničenje sovražnega trgovskega brodovja itd.

Že iz teh splošnih okoliščin je razvidno, kako težko je govoriti o mednarodnih pomorsko-pravnih vojnih načelih ali podati celo kak sistem tega prava. Vendar so se tekom stoletij in tekom dolgih vojska razvila, splošno pripomogla in vsprejela gotova načela mednarodnega pomorskega vojnega prava. Njih poznanje bo razjasnilo marsikak spor ali dogodek iz današnje svetovne vojske.

Mednarodno vojno pomorsko pravo temelji predvsem na pariški vojno-pomorski deklaraciji iz leta 1856. in na haaškem mirovnem odgovoru iz leta 1899. Za naše vprašanje je večjega pomena pariški deklaracija, ki vsebuje razna določila glede pomorsko-vojnih usans in nevtralnih ladij, dočim določa laški dogovor, da imajo določila genfske konference o ravnanju z ranjenci veljavo tudi za pomorsko bitko.

V današnji svetovni vojski igra posebno vlogo:

Blokada.

Pristanišče je blokirano, če je zaprto vsakemu prometu, naj prihaja iz nasprotne, vojskujoče se države ali od nevtralnih držav, tako da tudi nevtralne države ne morejo ostati v nikaki trgovski zvezi z blokiranim pristaniščem, obrežjem ali državo.

Razlikujemo razne vrste blokade: pomorska blokada, ako je zaprto pristanišče ali obrežje vsakemu prometu po morju; blokada kakega mesta, ki je od sovražnika oblegano in zaprto vsakemu prometu tudi po suhem; vojna blokada, ki se izvrši v vojnem času napram vojskujoči državi; blokada v miru (Friedensblokade), ki jo izrečejo ali izvedejo posamezne države ali skupine držav napram kaki državi, da jo do časa pripravijo ali od česa odvrnejo; končno razlikujemo še dejansko ali efektivno blokado, ki jo država dejanski izvede s svojim ladjevjem, od navidezne (fiktivne) ali papirne blokade (blocus sur papier), ki jo država le napove, ne da bi jo dejanski izvedla.

Pravica do vojne blokade je v mednarodnem pravu priznana. Vsaka država lahko vojskujoči državi zapre vsak promet z vsemi nevtralnimi državami; to je po pravu dopustno vojskino sredstvo. Zgodovina vojska tudi kaže, da se je vedno izvajalo, kjer so to dopuščale krajevne okolnosti in sredstva in kjer je bilo pričakovati kak uspeh.

Blokada se pa mora naprej napovedati. Napoved blokade mora biti splošna in javna. Naznaniti se mora pristanišče, obrežje ali država ali del morja, ki se ga namerava blokirati. To se zgodi diplomatičnim potom z notami ali proklamacijami. Poleg tega se mora o blokadi obvestiti vsaka nevtralna ladja posebej, ki se hoče v dobri veri bližati blokiranemu pristanišču ali obrežju.

Ako skuša nevtralna ladja blokado prelomiti, t. j. s silo ali zvijačo pripluti v blokirano pristanišče, jo blokujoča država lahko vjame kot plen. Ako pa taka ladja uide v nevtralno pristanišče, je ne sme blokujoča država tja več zasledovati. Moštvo ladje, ki hoče prelomiti blokado, blokujoča država ne sme na noben način kaznovati.

Namen blokade in njen učinek poznamo vsi iz današnje vojske. Anglija je proglasila blokado Nemčije, da bi ji kot v pretežni večini industrijski državi, odtrgala vsak dovoz živil, s tem oslabila njeno fizično moč in onemogočila uspešno vojskovanje.

Znano je tudi, kako sredstvo je uporabila Nemčija napram angleški blokadi. O uspehu obeh vojnih sredstev bo sodila le zgodovina.

Prise.

V listih je bilo zadnji čas večkrat čitati o takozvani »prise« in od prisnega sodišča (Prisengericht) v Londonu.

Prise je francoska beseda in znači plen (prendre = vzeti).

Po mednarodnem pravu ima vsaka vojskujoča se država pravico, javno in tudi zasebno lastnino nasprotne države zapleniti. Ravno v tem se mednarodno pomorsko pravo bistveno razlikuje od ostalega prava glede zasebne lastnine. V vojski na suhem ne sme sovražnik, ako vdre v deželo, seči po zasebni lastnini. Ta ostane tudi za zmagujočega sovražnika nedotakljiva. Po mednarodnem pomorskem pravu pa ni zasebna last, nahajajoča se na odprtem morju, nedotakljiva. Sovražnik ima pravico, tudi zasebne ladje državljanov sovražne države zapleniti.

Zaplenjena ladja pa ne pride v last zaplenitelja že z zaplembo samo, temveč šele po razsodbi sodišča za zaplembe (Prisengericht).

Mednarodno so namreč določena stalno ali samo za dobo vojske posebna sodišča za zaplembe (Prisengerichte), francosko: Conseils de prises, angleško: Prizecourts. Vsaka zaplemba se mora postaviti pred to sodišče in ono razsodi, ali je zaplemba opravičena ali ne. Ako je zaplemba upravičena, tedaj izreče sodišče plen za »dober plen« (gute Prise) in s to razsodbo, ki je brez priziva, preide zaplenjena ladja z blagom vred ali brez istega v last zaplenitelja. Ako pa zaplemba ni opravičena, izreče sodišče oprostilno razsodbo in zaplenitelj mora vrniti ladjo lastniku.

V prejšnjih časih je vojskujoča se država pooblaščala zasebne ladje, da so lovile in uničevale na morju lastnino nasprotne države in njenih državljanov. To se je imenovalo kaperstvo (kaperei, capere = vzeti). V ta namen je dobila ladja oziroma njen lastnik od države posebno pismeno pooblastilo (Kaperbrief, Markebrief).

Zajeta ladja pa se je mogla osvoboditi z odkupnino (Prisengeld).

Kakor razvidno, ni bilo tako postopanje ničesar drugega kot od državne oblasti legitimirano pomorsko tolovajstvo, od višje oblasti postavno dovoljeno korzarstvo.

Tako postopanje se protivi vsakemu pravnemu čutu. Zato so se države trudile, da so sklenile popolno odpravljenje tega korzarstva. Zedinile so se v to v zgoraj navedeni pariški deklaraciji iz leta 1856., kateri so pristopile skoraj vse kulturne države.

Moderne kulturne države so se tudi trudile, da bi odpravile plen sovražne lastnine na morju. Kot je lastnina sovražnih državljanov nedotakljiva v vojski na suhem, naj bi tudi ostala po mednarodnem pomorskem pravu.

Toda do takega sporazuma niso mogle priti moderne kulturne države in sicer vsled nasprotovanja — Anglije.

Od ladij in lastnine nasprotne vojskujoče se države moramo ločiti ladje in blago nevtralne države, ki se ne udeležuje vojske.

Nevtralno ladjo in blago, ki se na njej nahaja, more vojskujoča se država zapleniti le v dveh slučajih:

1. Ako nevtralna ladja prelomi blokado; o blokadi je bilo zgoraj obširno govorjeno;

2. radi konterbande.

Pojem konterbande ni v mednarodnem pravu natančno določen. V splošnem se smatra za konterbando ono blago, ki služi vojskujoči se državi bodisi neposredno ali tudi posredno v vojne svrhe in sme vsled tega nasprotna vojskujoča se država dovoz takega blaga preprečiti.

Katero je to blago?

Splošno se šteje sem predvsem orožje in streljivo, ki služita neposredno v vojne svrhe; dalje pa tudi živina (konji), prometna sredstva, živila in tudi denar, ki služijo posredno v vojne svrhe.

LISTEK.

Drugi ruski poraz v gozdu pri Avgustovu.

Wolffov urad poroča iz velikega glavnega stana o porazu nove 10. ruske armade pri Avgustovu:

Po razbitju 10. ruske armade v pozimski bitki v Mazurih in po kapitulaciji v gozdu pri Avgustovu, so se ostanki 3. ruskega armadnega zbora zbrali pod utrdbami Olite, ostanki 26. in 3. sibirskega zbora so se pa umaknili za trdnjavo Grodno in črto, ki jo tvori reka Bobr. Armadni vodja general baron Siebers, njegov generalštabni šef ter poveljujoči general 3. armadnega zbora so bili odstavljeni, trije novi armadni zbori: 2., 13. in 15., so se pritegnili v Grodno in razredčene vrste ostalih zborov izpopolnile z rekruti. Tako je nastala nova 10. ruska armada, ki se je koncem februarja zastonj trudila, da bi pregnala nemške čete, ki so bile prodrle do črte Bobr in tesno do trdnjave Grodno. Ob teh napadih so utrpele čete pri Tannenbergu uničenega in medtem nanovo izpopolnjenega 15. armadnega zbora, ki so prodirale v gostih, nerodnih napadnih kolonah, največje izgube.

Nemško vodstvo ni nameravalo, da bi se nemške čete utrdile tesno ob izbetonirani črti Bobr in grodenskih fortih ter obdržale razvrsitev, ki je sovražniku nudila odprto levo krilo. Določeno je bilo namreč, da se kakor hitro mogoče doseže zopet opreracijska svoboda. Poprej pa je bilo treba spraviti na varno neizmerni vojni plen, ki je ležal raztresen vsepovsod po gozdu pri Avgustovu. Kakor hitro so bila ta dela le nekoliko končana, so nemšek čete uvedle ono gibanje, ki je vodilo k nameravani novi grupaciji.

Desno krilo so zavzele postojanke v okolici Avgustova, ki so se bile medtem pripravile. Druge sile so se zbrale na prikladnih točkah. Sovražniku so ostala nemška gibanja popolnoma prikrita, in nemšek čete so bile že zavzele nameravano razvrstitev, ko je ruski armadni vodja izdal zmagoslavno povelje, v katerem je bil govor o velikih uspehih na celi črti. V veliki prostorni ločitvi sta se začela pomikati 3. ruski armadni zbor iz Simna na Lodzieje, drugi armadni zbor pa iz Grodna čez Kopziowo - Sciny na Krasnopol. Ostali ruski zbori so šli v avgustovski gozd, a so tu kmalu zadeli na močan odpor, katerega Rusi niso mogli zlomiti, čeprav so več dni zaporedoma z dva- do trikratno premočjo napadali nemške postojanke.

9. marca se je začela nemška ofenziva proti tretjemu ruskemu armadnemu zboru, ki je prodiral na desnem ruskem krilu. Ko je ta ruski zbor pri Lodzieju in Swiento - Jezitory nenadoma opazil, da je od severa ogrožen v krilu in obkoljen, se je začel hitro umikati v vzhodni in jugovzhodni smeri, pustivši v naših rokah več sto ujetnikov in nekaj strojnih pušk. S tem umikanjem je ruski vodja izpostavil krilo sosednega 2. aramdnega zbora, čegar kolone so 9. marca dosegle Berzniki in Giby. Proti temu armadnemu zboru se je sedaj obrnila nadaljna nemška ofenziva. Izpeljava te ofenzive v resnici ni bila nobena malenkost, kajti mraz je znašal 11 stopinj in več. Poti so bile tako gladke, da se je mnogo konj od napora zgrudilo in da je mogla pehota prehoditi le 2 do 3 km na uro.

9. in 10. marca je pri Seiny in Berzniki prišlo do boja s presenečenim sovražnikom, čegar predonje čete so se bile že razvrstile k napadu v zahodni smeri pri Krasnopolu in so bile sedaj siljene napraviti fronto proti severu. Seiny in Berzniki sta bila z naskokom osvojena še v noči od 9. na 10. marec, pri Berzniku dva čisto mlada polka popolnoma ugonobljena in oba polkovna poveljnika ujeta. Ruski armadni vodja, ki je pač videl, da se ima ponoviti mazurska obkolitvena bitka, je dal 10. marca, ko je uvidel brezuspešnost nadaljnega odpora, celokupni armadi povelje za umikanje. Kmalu so naši letalci opazili dolge sovražnikove kolone, ki so se že umikale na celi črti od Gibyja do Sztabina skozi gozd pri Avgustovu proti Grodnu.

11. marca so naše čete zasledovaje sovražnika zasedle Kakarzer, Fromek in Giby. Neka nemška kavalerijska divizija je pa še ponoči z naskokom vzela Kopziowo. Samo ondi se je naštelo 300 mrtvih Rusov; nad 5000 ujetnikov, 12 strojnih pušk in 3 topovi so ostali v naših rokah. Večjih resnejših bojev ni bilo. Samo grožnja s krepko nemško obkolitvijo je zadostovala, da se ni brzo umaknilo samo ogroženo krilo, marveč cela sovražna armada, ki se je na 50 km široki fronti razvijala k napadu. Dalekosežnost takega gibanja, njega moraličen učinek in izguba popuščenega materijala vseh vrst, ki sedaj že v drugo polni avgustovski gozd, se tačas ne dajo pregledati.

Mednarodno je priznana pravica, da smejo posamezni državljani nevtralne države vojskujoči se državi dobavljati konterbando. Vlada jim tega ne more in ne sme prepovedati (Amerika!).

Pač pa ima nasprotna vojskujoča se država pravico samoobrambe in sme v ta namen konterbando konfiscirati; nikakor pa ne sme dovažalcljev kaznovati.

Da more vojskujoča se država to svojo pravico izvrševati, sme vsako nevtralno ladjo na odprtem **morju** in ob svojem lastnem obrežju vstaviti in pregledati listine, da dožene, ali nosi ladja opravičeno nevtralno zastavo ali ne (recherche, visitation). Ako pa ima upravičen sum, da vozi nevtralna ladja konterbando, sme ladjo tudi natančneje preiskati in se prepričati o istinitosti listin.

Mimogrede bodi omenjeno, da imajo tudi v mirnem času državne in vojne ladje pravico, preiskati druge ladje; to pa le v slučaju, ako je dotična ladja sumljiva piratarstva ali prevoza sužnjev.

V današnji pomorsko-trgovski vojski pa je Anglija blokirala Nemčijo tudi od dovoza živeža za civilno prebivalstvo in Nemčija ji je odgovorila s popolnim uničenjem njenih trgovskih ladij.

Kakor smo že zgoraj omenili, stojimo v današnji svetovni vojni v zanimivi stopnji razvoja mednarodnega pomorsko-vojnega prava in poseganje Amerike v to borbo bo gotovo doprineslo nove impulze h kristaliziranju mednarodnih pomorsko-pravnih pojmov.

Zato vsakdo z opravičeno napetostjo čaka daljnega razvoja in razpletljaja mednarodnega spora.

Obdelavanje zemlje.

UKAZ

poljedelskega ministrstva v sporazumu z ministrom za notranje stvari in s pravosodnim ministrom z dne 3. marca 1915. l., o obdelovanju zemljišč.

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) se ukazuje nastopno:

§ 1.

Neobdelana zemljišča, na katerih za to upravičene osebe do 15. dne aprila 1915. l. ne opravijo pripravljalnih del za pomladansko setev, dasi razmere vlažnosti zemlje dopuščajo to, lahko poseje občina, v koje okolišu so, v letu 1915. s plodovi, ki služijo ljudem ali živalim za hrano.

Ako se občina ne posluži te pravice do 23. dne aprila 1915. l., more politično okrajno oblastvo sosednjim občinam ali tretjim osebam dovoliti, da obdelajo taka zemljišča.

Občina mora najdalje do 25. dne aprila 1915. l. predložiti političnemu okrajnemu oblastvu seznamek vseh zemljišč, ki so v njenem okolišu ostala neposejana.

§ 2.

Določila § 1. se ne uporabljajo ali se uporabljajo le s časno omejitvijo obdelovalne pravice, ako lastnik do 31. dne marca 1915. l. naznani ali verojetno dokaže političnemu okrajnemu oblastvu, da se bo zemljišče v letu 1915. zazidalo ali porabljalo za namene, ki izključujejo nasad s poljskimi pridelki sploh ali od določenega časa naprej.

Politično okrajno oblastvo mora v treh dneh po naznanilu obvestiti občino in zaprosilca, ali je nasad zemljišča dopusten ali v koliko ga je omejiti.

§ 3.

Ako je neobdelano zemljišče prepuščeno občini ali tretji osebi za obdelovanje, ga je takoj posejati, in sicer po navodilu komisije za pridelke.

Gojenje nasada in spravljanje pridelkov nadzoruje komisija za pridelke.

§ 4.

Obdelovalec lahko ukrene vse, kar je potrebno za redno obdelovanje zemljišča. On ima pravico hoditi in voziti po tujih zasebnih potih. Dohod in dovoz čez tuja zemljišča za namene obdelovanja je obdelovalcu dovoljen toliko, kolikor je to mogoče brez izdatne škode za tuje posestvo.

Z obdelovanjem zemljišča pa se ne smejo kratiti obstoječe pravice do poti.

Politično okrajno oblastvo lahko izda navodila, ki so pripravna zabraniti, da se ne motita promet in gospodarski obrat.

§ 5.

Iz obdelovanja zemljišča (§ 1.) doseženi donos je obdelovalčev.

Lastnik nima pravice do donosa. Pravica do odškodnine proti obdelovalcu mu gre le toliko, kolikor zadeva obdelovalca kaka krivda pri izvrševanju obdelovalne pravice.

Ko so spravljeni pridelki, ugasne vsaka pravica obdelovalca do rabe zemljišča.

Ako je treba, naj komisija za pridelke ukrene določila o času spravljanja pridelkov (§ 3.).

§ 6.

Z obdelovanjem se ne izpreminjajo obstoječe lastnikove dolžnosti, plačevati bremena, ki se drže zemljišča.

§ 7.

Ako se zemljišče otuji ali da v zakup, to nima vpliva na obdelovalčeve pravice.

§ 8.

Predpisi, veljajoči za lastnika na podstavi tega ukaza, se zmislu primerno uporabljajo tudi na zakupnika, uživalca ali druge stvarne upravičence.

§ 9.

Zoper odredbe političnih okrajnih oblastev, ukrenjene izvršujé ta ukaz, je vsaka pritožba na višjo stopnjo nedopustna.

§ 10.

1. Kdor podaje neresnične navedbe, da bi dosegel oblastven izrek nedopustnosti, da bi kdo drug posejal zemljišče, ali začasne omejitve takega nasada, se kaznuje po denarju do 5000 kron ali z zaporom do 6 mesecev.

2. Zemljiški posestnik, ki opravi le pripravljalna dela, nadaljnje obdelovanje pa opusti po svoji krivdi, ter tretja oseba, ki je po § 2. prevzela posejati zemljišče in to opusti po svoji krivdi, se kaznuje na denarju do 1000 kron ali z zaporom do enega meseca.

3. Kdor ravna zoper zaukaze političnega oblastva ali komisije za pridelke, ki so bili izdani na podstavi tega ukaza, se kaznuje na denarju do 500 kron ali z zaporom do 14 dni.

Kazensko postopanje gre političnim oblastvom.

§ 11.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Hochenburger s. r. **Heinold** s. r. **Zenker** s. r.

Grška enteta in Bolgarija.

Sofija, 9. marca 1915.

Svojo igro, ki jo uganjajo med trozvezo in trojnim sporazumom, skušajo Grki — vsi njihovi listi tako pišejo — zadnji čas s tem opravičiti, da kažejo na Bolgarsko: Mi bi se takoj odločili, če bi nas ne oviralo nezanesljivo obnašanje Bolgarske. — Tako se piše. Ta odgovor pošiljajo izmenoma sedaj na naslov trozveze in zopet na naslov trosporazuma. Vse to pa je zelo goljufiva igra.

V sedanjem trenutku je položaj Grške prav tak, v kakršnem je bila v prošlih vojnih tednih Rumunija. Rumunci so imeli največji interes, da se ne udeležijo vojne; na drugi strani pa niso mogli Rusije in sploh entente kar tako odbiti, ker jih je pri bukareškem miru tako krepko podpirala. Zato so se najprej priredile velike poulične manifestacije za entento. Ko se jih je pa pozvalo na delo, so ta poziv kategorično zavrnili, češ: »Bolgarska?« in rekli: »Radi bi nastopili, pa bojimo se Bolgarov. Če nam garantiraš bolgarsko nevtralnost, pa takoj pričnemo z delom.«

Minister dr. Radoslavov ni molčal in je v sobranju podal ono znano izjavo, da Bolgarska končno nima nobenega interesa na ravnanju Rumunije in tako oni izgovor Rumunije odpade enkrat za vselej. Po tej kategorični izjavi Rumuniji ni preostalo druzega, kakor da je v svojih oficijelnih izjavah začela rabiti bolj umerjen ton in končno zagotoviti, da misli prav do konca ostati popolnoma nevtralna. Vprašanje Sedmograške je na strani, dardanelsko pa v zraku. V prav istem položaju se nahaja v sedanjem trenutku Grška. Ententa je stavila vanjo velike upe, ker ji je v daljni in bližnji preteklosti storila obilo dobrot. Grško časopisje je tudi takoj začelo peti čast in slavo Rusiji, Franciji in Angleški. Pa to je bilo približno vse. Prišel je čas, ko bi Grška morala nastopiti. — Združeni angleško-francoski brodovji izvajati ravnokar odločilno akcijo proti Dardanelam. Rabili bi pomoči od suhe strani. S 100.000 možmi bi jim bilo zelo pomagano. To pomoč bi jim lahko dala Grška, ne da bi pri tem veliko riskirala. Skupno so izrazili to svojo željo v Atenah. Od tam pa je prišel odgovor: »Prav radi bi vam prišli na pomoč, če bi ne bilo te presnete Bolgarske.«

S tem so se Grki izkazali kot kavalirji, kakor jih pozna svet že od zdavnaj: »Graeca fides, nulla fides« — »Grška zvestoba, nobena zvestoba.« Sicer pa je znani politik in poslanec v dumi profesor Miljukov Grke izredno dobro označil z besedami: »Grki so svetovni prilizovalci; poznajo ničemurnost Francozov, naivno dobrodušnost Rusov in hladno ošabnost Angležev. Temu primerno se vedno ravnajo.«

Od bolgarske strani pa se potom oficijelnega časopisja odgovarja Grkom: »Če hoče Grška nastopiti, jo Bolgarska ne bo prav nič ovirala. Politika bolgarske vlade je jasna in odkrita: »Bolgarija hoče vztrajati pri svoji absolutni nevtralnosti. Če se Grška izgovarja na Bolgarsko, uganja s tem samo nečedno igro, ki jo bo pa precej veljala. Ententa bo kmalu prišla do spoznanja, da Grška ni zmožna nobene resne akcije. Bolgarska je že od zdavnaj tega prepričanja in bo svoje stališče proti Grški temu primerno uravnala in najbrže tudi nastopila.«

Zasedanje pruske gosposke zbornice.

Berlin, 15. marca. (Kor. urad.) Gosposka zbornica je brez razprave odobrila proračun. Vojvoda Trachenberg je izjavil, predno se je glasovalo, da gosposka zbornica priznava, da se mora brezobzirno vse izvesti, kar je potrebno, da se nadaljuje Nemčiji vsiljeni težki boj, dokler se ne doseže časten mir.

Gospodarstvo med vojsko v Nemčiji in v Prusiji.

Podpredsednik državnega ministrstva dr. Delbrück naglaša, da sklep, ki se še ni nikdar storil, da se glasuje o proračunu v celoti, dokazuje, kako je vse prepričano o tem, da se mora vse odstraniti, kar nas sicer loči in zaposljuje, ker hočemo zmagovito končati vsiljeno nam vojsko. Ker so se sovražne armade na neomajljivem nasipu naših zmagovitih čet vedno razbile, nas hočejo sovražniki izstradati. Nasproti Vivianovi izjavi, da Nemčija finančno in gospodarsko popolnoma propada, naglaša dr. Delbrück: Kdor o neresničnosti Vivianijevega izraza ni prepričan, naj le potuje po nemški državi. Videl bo, da je država glede na kredit in na denarno gospodarstvo na boljšem po sedemmesečni vojski, kakor ob začetku vojske. Kdor vidi, kako da vozijo železnice, ki v blagovnem prometu današajo skoraj toliko kakor v miru, ne more v gospodarski ali finančni propad verovati. Kdor vidi, da se povsod kadi iz tvorniških dimnikov, kako povsod delajo stroji, da preveva poljedelstvo le misel, da preskrbi deželo z živežem in z živili za novo vojno leto, ne more govoriti o kakem propadu. Ne propadamo, marveč združujemo se od prvega do zadnjega, da zmagamo tudi v vojski, ki jo moramo vojskovati doma.

Proračun naseljevalne komisije v vzhodni Prusiji in na Poznanjskem.

Glavni poročevalec grof Seidlitz izjavi glede na proračun naseljevalne komisije v Vzhodni Prusiji in na Poznanjskem: Proračunska komisija je smatrala za naravno, da se je ustavilo delovanje te komisije, ko je izbruhnila vojska. Kar naj bi se storilo pozneje na tem polju, se prepusti bodočnosti.

Zbornica sprejme nato brez razprave vse sklepe poslaniške zbornice in pritrdi, da se pruski deželni zbor odgodi na 27. majnika.

Nameni sovražnikov Nemčije.

Predsednik knez Wedel izvaja v zaključnem govoru med drugim: Ko smo se ločili jeseni, je marsikdo upal, da ko se zberemo spomladi, lahko upamo na mir, če že ne bi bil sklenjen. To se, žal, ni izpolnilo in drugače tudi biti ne more. V tej vojski gre za staro, zgodovinsko nasprotstvo, ki se ne more izbojevati s kratko vojsko. Avstro-Ogrska je postala zvesta zaveznica Nemčije, prijateljstvo ruskih carjev nasproti Prusiji se je končalo s smrtjo Aleksandra II. Ostala je zavist naših sosedov, ki je združila Anglijo, Francijo in Rusijo, da spravijo Nemčijo v nekdanje stanje zemljepisnega pojma. Francija priznava odkrito, da noče le pridobiti deželâ, ki jih je izgubila l. 1870./71., marveč da hoče še druge dežele. Rusija hoče zaokrožiti svojo posest z deželo Prusko. Anglija hoče uničiti našo trgovino, našo industrijo in našo pomorsko moč. Kaj so dosegli dozdaj? Izgubili smo večji del svojih naselbin, kar sicer boli, a ne odločuje. Razen nekaj vasi na zgornjem Alzaškem je nemška zemlja prosta sovražnika. Če bi nam šlo samo za to, da odbijemo sovražnika, lahko dosežemo mir; a to nam ne more zadoščati. Nemčija vtakne svoj meč v nožnico šele, ko se zagotovi, da jo sosedje več ne bodo mogli tako napasti, kakor so nas zdaj.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Naše čete odbile Ruse pri Užoku. — Velike ruske izgube v dolini Opor. — 1500 Rusov ujetih.

Dunaj, 15. marca. Uradno se poroča: V zahodnem delu karpatske fronte je včerajšnji dan mirneje potekel.

Severno od prelaza Užok je prišlo do resnejših bojev. Močne ruske sile so tu opoldne napadle in pridrle v bližino naših postojank, kjer so se začasno vzdržale. Popoldne so pa naše čete s presenečenim protinapadom vrgle po silnem boju sovražnika na celi fronti nazaj, ujeli smo 4 častnike in 500 mož.

Tudi na naših postojankah na obeh straneh doline Opor so se silovito bojevali. Sovražnik, ki je dobil čez Stryj nova ojačenja, je nekaj dni sem ponovno z močnimi silami napadal v dolini in na sosednjih višinah. Vsi ti poskusi Rusov, da bi pridobili na prostoru proti višinam okoli prelaza, so se vedno izjalovili z najhujšimi izgubami. Včerajšnji napad, ki se je zopet v našem ognju popolnoma ponesrečil, se z ozirom na velike izgube, ki jih je imel sovražnik, skoro gotovo ne bo več ponovil. Do 1000 mož smo ujeli v teh bojih.

Na postojankah južno od Dnjestra se vrše boji. Protinapad naših čet je pridobil na prostoru. Ruse smo na več točkah fronte potisnili nazaj.

Na Poljskem in v zahodni Galiciji so se vršili le topovski boji.

Namestnik načelnika generalnega štaba
pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Hudi boji za Prasznysz.

Berlin, 15. marca. Veliki glavni stan: Število ruskih ujetnikov iz bojev na severu avgustovskega gozda se je zvišalo na 5400 mož.

Severno in severovzhodno od Prasznysza so Rusi napadli z močnimi silami. Vsi ruski napadi so se izjalovili s težkimi izgubami za sovražnika.

Južno od Visle ni nobene izpremembe.

Najvišje armadno vodstvo.

POLOŽAJ NA SEVERU.

Dunaj, 15. marca. Vojni poročevalci poročajo iz vojnega poročevalskega stana: Ruski napadalni poizkusi v Karpatih trajajo dalje. V dolini Opor so pa naše čete že ustavile Ruse. Tudi v jugovzhodni Galiciji so bili odbiti ruski napadi. Na posameznih točkah so naše čete pridobile na prostoru. Na ostali fronti so v teku le podrejeni dogodki.

× × ×

RUSKA POROČILA.

Kodanj, 15. marca. Ruskim uradnim poročilom, ki prej ko slej govore o uspehih na vseh frontah in o trajnem napredovanju Rusov na celi vrsti imenoma navedenih točk, se le malo veruje ,ker jih deloma pobijejo privatna poročila vojnih poročevalcev.

Vojaški kritiki pripisujejo bojem za Grodno in Osovjec posebno važnost in svare pred mnenjem, da bi v uradnih poročilih objavljeni veliki uspehi Rusov v teh bojih izključili vsako nevarnost. Dnevno povelje trdnjavskega poveljnika v Grodnu je v tem oziru zelo značilno, ker prepoveduje hojo po cestah ponoči in znatno skrajša poslovni čas. Istočasno je bila izdana cela vrsta odredb za slučaj, obstrelievanja trdnjave od strani Nemcev. Osovjecu je vsled močvirja, s katerim je obdan in vsled pomanjkanja prometnih cest odrezana vsaka pomoč. Nemci ka[illegible] šejo ruski listi, zato prodirajo proti Grodnu, ker so našli slabo točko Rusov in se trudijo, da bi zlomili moč Rusije na teh postojankah.

»Russkoje Slowo« piše, da se sedaj vrši med Vislo in Njemenom ruskonemška glavna bitka, od katere izida je morebiti odvisna usoda operacij na vzhodu. Sicer je nemogoče preceniti, kako močne so tu Hindenburgove čete, vendar je treba računati z možnostjo, da ima na razpolago milijonsko armado.

»Ruski Ivalid« toži o pomanjkanju ofenzivnega duha v ruski armadi in povdarja, da se ruska armada še vedno nagiba k defenzivi, kar priča o taktični nespretnosti in pomanjkanju vodstva.

× × ×

NOVA RUSKA OFENZIVA V KARPATIH.

Dunaj, 15. marca. Vojni poročevalci poročajo: **Včeraj so se na celi fronti vršili hudi boji. Boji v Bukovini in na Rusko Poljskem so pa le podrejene važnosti nasproti močni protiofenzivi Rusov v Karpatih vzhodno od Lupkova. Boji trajajo ponoči in podnevi. Naše čete so se borile z največjo hrabrostjo in zadale Rusom ogromne izgube.**

RUSKI NAPORI ZA UŽOK.

Budimpešta, 15. marca. »Pesti Hirlap« poroča: Rusi razvijajo na užoški fronti kljub silnemu snežnemu metežu in strahovitem mrazu živahno delavnost, ker hočejo tudi za ceno največjih človeških žrtev osvojiti umetno cesto, ki vodi v Turko in pa prelaz Užok. Postojanke naših čet so izborno utrjene in zato naše čete lahko odbijajo vedno se ponavljajoče ruske napade. Prehod proti Užoku je nepremagljiv.

USPEH ZAHODNO OD UŽOKA.

Budimpešta, 15. marca. »Az Est« poroča iz Ungvarja: Zahodno od Užoka so zvezne čete dosegle važen uspeh. Po ljutem boju so iztrgale sovražniku neko obvladajoče opirališče, katerega so obdržale kljub vsem napadom Rusov.

VELIKA BITKA V SEVEROVZHODNIH KARPATIH.

Budimpešta, 16. marca. Posebni dopisnik poroča »Az Estu« iz vojnega stana: Po v začetku marca došlih vesteh je bilo

pričakovati, da nastopi relativen mir, dokler ne nastopi vremenska sprememba. Ta sprememba je sedaj nastopila. Delni boji vzhodno od Lupkova so se spremenili v velikansko in vročo bitko. Glavne točke bitke so dolina Opor do Viszkova in nato čestokrat imenov. cesta Cisna-Baligrod. Ti boji ob Cisni-Baligrod so zelo nevarni za v ruskih rokah se nahajajočo železniško črto Hyrow-Jaslo. Iz tega se more spoznati, čemu Rusi napenjajo vse sile, da obdrže v rokah to ozemlje. Ravno tako so silni ruski napadi, ki so jih pričeli na cestah severno od Užoka. Po došlih poročilih smo odbili vse ruske napade in naše čete imajo v posesti črto, ki so si jo osvojile z velikanskimi žrtvami.

BREZUSPEŠNI RUSKI NAPADI V BUKOVINI.

Budimpešta, 15. marca. »Az Est« poroča iz Črnovic: Po viharnem snežnem metežu je danes posijalo solnce. Rusi so napadli s topovskim ognjem, na katerega so naše čete krepko odgovarjale in prisilile Ruse, da so se umaknili.

USPEHI OB ZGORNJEM SANU.

Budimpešta, 15. marca. »Magyar Hirlap« poroča: Za cesto pri Turki, ki je v naši posesti, se vrši trdovraten boj. Ob zgornjem Sanu so naše čete dosegle znatne uspehe.

K BOJEM V JUŽNOVZHODNI GALICIJI.

Krakov, 15. marca. »Nowa Reforma« poroča o bojih v južnovzhodni Galiciji in potiskanju ruskih čet v prostoru pri Sniatynu, kjer se je udeleževala bojev tudi 2. poljska legija pod poveljstvom polkovnika Zielinskega, naslednje podrobnosti: Iz obmejnega kraja Stanestie v Bukovini je bilo z okoliških višin videti mesto Sniatyn. Po enodnevnem počitku so odrinile naše čete čez zasnežene gorske grebene v smeri proti Sniatynu. Bila je naporna pot. Konji so se do trebuha udirali v sneg in topove je bilo mogoče spraviti naprej le z največjimi napori. Toda čete so premagale vse te težave in po deveturnem maršu so bili gorski grebeni obvladani. Že od daleč je bilo videti zažgane mostove čez Czeremosz in Prut. Jasno je bilo, da nam bodo Rusi iz vseh sil skušali preprečiti prehod čez reko pri Sniatynu. V prvih jutranjih urah so začele naše čete delati priprave za prehod čez reko. Razposlane patrulje so poročale, da se Rusi nahajajo še v krajih Zalusz in Rudniki in da so ukrenili vse potrebno, da obdrže v svojih rokah edini še obstoječi železniški most, ki omogoča železniško zvezo med Sniatynom in Zaluszom. Naše čete so se razvile na širni, zasneženi planoti in proti večeru se jim je posrečilo zavzeti Zalusz, v čigar okolici so patruljirali še močni ruski oddelki. Naše predstraže so pa prodirale vedno dalje in dalje. Med Zaluszom in Sniatynom se razprostira kake 3 km dolga ravnina, na kateri ni nobenega drevesa, niti ničesar drugega, kar bi nudilo kako kritje. Naše patrulje so dognale, da stoji poleg pokopališča pri Sniatynu na neki višini več ruskih topov. Na koncu omenjene ravnine stoji sniatynski kolodvor. Ponoči so padli prvi streli in zjutraj so naši topovi otvorili ogenj. Rusi so imeli zasedene močne postojanke in čez Prut ni bilo nobenega mosta več, ker so Rusi zjutraj razstrelili še zadnji most. Boj je bil zelo trdovraten. Pod varstvom našega artiljerijskega ognja so se začele naše patrulje bližati postaji Zalusz-Sniatyn, da bi od tu poizkusile priti na drugi breg Pruta. Patrulje so se pomikale po zasneženi planjavi v skupinah po 15 mož. Vladala je popolna tihota. Vsak hip je bilo pričakovati, da bodo začeli prasketati ruski šrapneli. Našim prednjim stražam se je posrečilo, da so dospele do kolodvora, ne da bi bili začeli Rusi streljati. Patrulje so se razpršile ob progi, neki drug oddelek je pa šel po cesti naravnost proti Sniatynu. Našim četam je prišel nasproti neki meščan in jim poročal, da so Rusi pred tremi urami mesto zapustili; le ob mestni meji je še videti kozaške patrulje. Ko so naše čete korakale v mesto, jih je sprejelo prebivalstvo z nepopisnim veseljem. Naše čete so ujele večje število Rusov in uplenile cel municijski transport s 30.000 puškinimi kroglami.

RUSI V STANISLAVOVU.

Poročali smo že, da so Rusi v Stanislavovu zelo strogo nastopali proti vsem Rusinom brez strankarskih razlik. »Ukrainisches Korrespondenzblatt« (10. št.) poroča, da so Rusi vse odličnejše Ukrajince odpeljali v notranjo Rusijo. Med temi žrtvami so: Zdravnika Janovič in Hruškevič, profesorja Sabat in Demjančuk, prelat Hordijevskij, semeniški ravnatelj Lomnickij in deželnosodni svetnik Kulčyckij.

POŽAR V KRAKOVU.

Moravske Orlice, 15. marca. V krakovski poljedelski razstavi je vsled neprevidnosti nekega 78letnega uslužbenca, ki je hotel z ognjem otajati zmrznjeni vodovod, nastal požar, ki je napravil obilo škode. 40 krav najlepšega plemena je zgorelo. Povzročena škoda znaša 50.000 K in je le deloma pokrita z zavarovalnino.

RUSKO ŠOLSTVO V GALICIJI.

V lvovski »Prikarpatski Rusi« piše profesor Zablockij o dveh nalogah ruske šole v Galiciji; širiti mora rusko kulturo in odstranjati protiruske predsodke. V začetku bo težava, ker ni zadosti učiteljskih moči. Gališki rusofili ne znajo zadosti rusko; iz Rusije pa tudi ne kaže klicati učiteljev, ker bi s tem domačini izgubili kruh. Torej naj se v primernih kurzih izobrazijo domače učne moči. Šolski pouk naj izpolnjujejo ruske biblioteke in rusko gledališče. V Lvovu naj se ustanovi pedagogični institut (preparandija) in naj se združi z lvovskim r u s k i m vseučiliščem. Za srednje šole naj se priredijo posebne čitanke in zgodovinske učne knjige, ki se bodo ozirale na gališke razmere.

»Reč« poroča: Mestni lvovski magistrat bo odprl mnogo ljudskih šol, in sicer za začetek dve ruski šoli za ruske otroke ter 8 šol za otroke brez razlike vere in narodnosti. Devet poljskih privatnih šol bo smelo nadaljevati svoje delo. V Lvovu, Tarnopolu, Stanislavovu in Samboru bodo ustanovili učiteljske knjižnice, da bodo mogli gališki učitelji, ki so dovršili ruske kurze, tu nadaljevati svojo izobrazbo.

V Stanislavovu je gospa Aleksijeva odprla privatno žensko in moško gimnazijo. Rusofilsko društvo Kačkovskega je odprlo že tri ruske kurze za gališke gimnazijce; obisk je zelo velik.

Nadškof volinjski Evlogij se bo preselil v Lvov in tam dalje časa ostal, da uredi gališke cerkvene zadeve. Nadškof pripravlja v zvezi s sinodo razne reforme; posebno si prizadeva, da bi se takoj odprle pravoslavne cerkvene šole.

RUSKA SODIŠČA V GALICIJI.

»Kuryer Lwowski« poroča: da se v Varšavi že zbirajo kandidati za ruska sodišča v vzhodni Galiciji. Prednost imajo tisti, ki znajo rusko in poljsko. Načrt določa ustanovitev sodišč za vzhodno Galicijo; proti zahodu sega načrt samo do Rzeszowa. Zahodne Galicije torej Rusi še ne smatrajo za svojo.

× × ×

RUSKE SKRBI ZA PRASZNYSZ.

Rotterdam, 15. marca. Dopisnik lista »Daily Mail« v Petrogradu pripravlja angleško javnost na to, da bodo Rusi najbrže morali zapustiti Prasznysz. Okoli 250.000 Nemcev prodira proti reki Narew. Ni nemogoče, da bo sovražnik zopet osvojil Prasznysz, vendar je začasna nemška posest mesta brez pomena, ker je skoro nemogoče, da se bodo mogli tam držati. Mesto leži na nizki višini ob malem pritoku Orzye. Poleg Lomže je najvažnejše križišče cest. Vrhutega pa vodi čez Prasznysz najkrajša pot v Varšavo. Vendar pa sodijo poučeni krogi, da bi Nemci, četudi osvoje Prasznysz, ne mogli priti daleč naprej.

NEMCI OD TREH STRANI PRODIRAJO PROTI VARŠAVI.

Kristijanija, 15. marca. »Aftenposten« poroča iz Petrograda, da Nemci v treh frontah prodirajo proti Varšavi in sicer od severa na črti Osovjec-Lurza, dalje iz okolice Plonska in Prasznysza. Pri Bodsanovu so v teku hudi boji. Tudi iz Uga se vidi, da je neposredni cilj Nemcev Varšava. Osovjec je pa tako močno utrjen, da se Rusi ne boje za to trdnjavo, vendar se pa sedaj že vrše silni boji za trdnjavo Russki, ki spada k trdnjavskemu pasu Osovjeca.

HINDENBURGOVI NAČRTI.

Rotterdam, 15. marca. Angleška in ruska poročila soglašajo, da je Hindenburg svoje čete zopet presenetljivo razporedil. Medtem ko je ob Pilici in Rawki izpeljal močno ofenzivo, je koncentriral severno in severozahodno od Varšave močne čete. Nemci si prizadevajo, da bi z veliko armado prodrli od Prasznysza dalje. Iz večjih premikanj avstrijskih in nemških čet ob Pilici sklepajo v Petrogradu, da je to ali navidezen manever, da bi zapeljali rusko vojno vodstvo ali pa nameravajo Varšavo tudi od juga napasti.

× × ×

SENZACIJONELNE ARETACIJE V PETROGRADU.

Kodanj, 15. marca. Veliko pozornost je v Petrogradu vzbudila aretacija prejšnjega orožniškega polkovnika Mesojedova, ki je imel pred leti dvoboj z bivšim predsednikom dume Guckowom. Hišna preiskava je trajala 20 ur. Cele vozove listin so prepeljali na policijo. Aretiranih je že 36 oseb. Sodi se, da so odkrili velikopotezno politično zaroto .Rusko časopisje je sprva o tem obširno poročalo, sedaj pa ne piše niti besedice več o tej zadevi.

CAR DA POLJSKI AVTONOMIJO?

Rotterdam, 15. marca. »Reuter« poroča iz Petrograda: V kratkem bo izšel važen carjev ukaz o krajevni avtonomiji Poljske in o priznanju poljščine.

× × ×

RUSIJA VPOKLICUJE POD OROŽJE STARE ČASTNIKE IN VOJAŠKE ZDRAVNIKE.

Christiania, 15. marca. Pod orožje so zdaj vpoklicani tudi tisti ruski častniki in vojaški zdravniki, ki radi starosti dozdaj niso prišli v poštev za aktivno vojaško službo.

× × ×

DRAGOCEN DAR CARJA ANGLEŠKEMU KRALJU.

Ko se je ruski finančni minister Bark mudil v Londonu, je izročil angleškemu kralju Juriju 250 smodk v zlatem zabojčku kot darilo ruskega carja. Zabojček je bil napravljen v Parizu in je stal 127.500 dolarjev.

Avstrija protestira pri Vatikanu radi ruskih nasilstev.

Rim, 16. marca. Avstro - ogrski poslanik je pri Vatikanu protestiral proti ruskim nasilstvom v Galiciji, kjer so 4 škofi zaprti in so bili prebivalci nekaterih vasi prisiljeni, da so prestopili k pravoslavju.

Srbska skupščina.

Sofija, 15. marca. Včeraj je imela srbska skupščina svojo sejo. Prvo točko je otvorila publikacija preiskave proti dobaviteljem čevljev. Poročali smo že, da so prišli na sled velikim slepari-jam pri dobavi obuval. Okoli 20 dobaviteljev je spoznanih za krive. Armadi so dobavili okoli 200.000 obuval, od katerih jih je bilo 65 odst. popolnoma nerabnih.

Povodenj ob Donavi.

Bukarešt, 15. marca. Donava na celi črti močno narašča. Na posameznih točkah je že poplavila veliko ozemlja. Cele vasi so pod vodo. Škoda je velika. Posebno veliko krme je uničene.

Srbski konkordat.

Rimski dopisnik »Reichsposte« poroča, da sta kot zastopnika Srbije v zadevi ratifikacije srbskega konkordata Bogodić in Vesnić zopet došla v Rim. Vesnić je takoj obiskal državnega tajnika kardinala Gasparija.

Srbske želje v Rimu.

Rim, 13. marca. Kakor sodijo Angleži, ima novo poslanstvo Rističa v Rim nalogo, da začne pogajanja glede na Albanijo in obnovitev starega srbskega načrta, da pridejo do Jadranskega morja.

Iz vojne.

Dva častnika 7. pešpolka.

Iz neštetih poročil o pogumu in hrabrosti naših bojnih čet vstaja s posebnim sijajem ime starega slavnega koroškega polka št. 7. Srčno in smelo nastopanje 1. stotnije pod stotnikom Hansom vitez. pl. Urich naj tu posebej omenimo.

Stotnija je dobila kot poizvedovalni oddelek povelje prodirati čez neko višino proti Zloczowu; dva polkova bataljona sta sledila v znatni oddaljenosti. V trenotku, ko je stotnija prispela v gozd na vrhu višine, je dobila sovražni infanterijski ogenj. Stotnik pl. Urich je 2000 korakov pred sabo spoznal dolgo sovražno strelsko verigo. A svest si dobljenega povelja, je brez obotavljanja prodiral dalje. Sovražna rojna črta se navidezno umakne, a nenadoma, sedaj samo na 800 korakov, naperi sovražnik nov, mnogo ljutejši ogenj na stotnijo. To pa vrlih 7mih nič ne moti; neustrašeno napadejo sovražnika, ki je tudi kmalo ukročen. Nato pa vidijo skoro neposredno pred seboj tretjo, kakor je bilo videti, najmočnejšo rusko črto, ki jih ni sprejela samo z morečim strelskim ognjem, marveč tudi z besnečim ognjem iz strojnih pušk. Hitro odločen poveljuje stotnik pl. Urich naskok, z gromovitim »Ura!« drvi stotnija naprej, bajonet hitro opravi svoje delo, sovražnik je popolnoma vržen iz gnezda, 30 ujetnikov se pošlje v ozadje. Stotnik pl. Urich bi se bil lahko sedaj s tem lepim uspehom zadovoljil, sovražne črte so razkrite, sledečima bataljonoma zagotovljen ugoden bojni položaj. Njegovo povelje pa se glasi: Smer proti Zloczowu! in z železno doslednostjo začne znova prodirati. Krasni zvesti Korošci so kljub hudim izgubam in znatni dušni in telesni utrujenosti z dušo in telesom s svojim hrabrim voditeljem; smela truma drvi neprestano naprej ter brzim ognjem in bajonetom zmaga vsak odpor, ki se ji stavi na pot. Dve nadaljni sovražni črti se vzameti na ta način, stotnik je vedno kot prvi daleč spredaj, sovražne krogle ga obsipajo gosto kakor toča. Toda končno ga doleti usoda: pri naskoku na tretjo črto se zgrudi zadet in mora predati poveljstvo. Stotnija pa nezmagljivo drvi dalje.

Na ta slavni dan 1. stotnije, ki je njenemu junaškemu voditelju, ki je bil kmalo nato povišan za majorja, prinesel visoko odlikovanje železne krone III. razreda z vojno dekoracijo, se je tudi nadporočnik stotnije, Anton Reisinger, posebno slavno izkazal. Z dvema vodoma je izvršil drzen krilni napad na rusko postojanko in jo popolnoma presenetil. Tudi pozneje je vodil svoje ljudi skozi neprehodno, z neštetimi jarki in tokavami prepreženo gozdno ozemlje v najlepšem redu in v sklenjenih vrstah naprej proti sovražniku; sploh je s svojo neustrašenostjo in brezobzirnostjo do samega sebe, stremeč vedno le za zmagovitim uspehom izvrstno vplival na svoje moštvo. Plačilo mu je bil vojaški zaslužni križec III. razreda z vojno dekoracijo.

Vojne grozote na Srbskem.

Ob neki priliki je pet Srbov napadlo stotnika Hampla. Ta dvigne revolver in zahteva, da se napadalci udajo. Toda ti ne mislijo na to, marveč hočejo stotnika ujeti. Že se vržejo nanj, tedaj stotnik ustreli in eden Srbov se zgrudi mrtev. Skoro v istem trenotku pa zadene tudi stotnika krogla naravnost v srce; zvrne se vznak, eden napadalcev mu porine bajonet skozi oko in glavo in ga tako pribije na tla, ostali napadlci pa bijejo po stotniku s puškinimi kopiti. K sreči je bil stotnik že preje mrtev. Njegovim napadalcem se potem ni godilo nič boljše v rokah naših ljudi, ki so bili opazili dogodek.

Zabave belgijskih vojakov za fronto.

Poročevalec amsterdamskega lista »Tijd« pri belgijski armadi pripoveduje, kako so na nekaterih krajih za fronto urejeni zabavni večeri za vojake, na katerih se vrše predavanja in glasbena izvajanja. Za isersko fronto stoji tesno ob ognjeni črti vojaško gledališče, ki je napravljeno iz slame in zelo podobno marionetnemu gledališču v Antwerpnu. Gledališče je zelo primitivno in je v njem prostora le za 15 oseb. Ob nedeljah prihajajo vojaki iz bližnjih strelskih jarkov k predstavam; poje se kaka pesem in vrši predavanje — resnega ali veselega značaja. Gledališče je na glasu cele milje naokrog.

Uš — rešiteljica življenja.

Kakor znano, je uš prava šiba božja za armade, zlasti ako se ji opravičeno očita, da je glavna razširjevalka pegastega legarja. Kakor vsako zlo, pa utegne včasih tudi uš postati človeku dobrotnica. To se je pokazalo v nekem boju na Ruskem. Neki grenadirski polk je prodiral na sovražnem ozemlju. Grenadirja, doma iz berolinske okolice, je nenadoma pod kolenom začela grizti uš; skloni se, da vsaj za hip prežene neprijetno srbečico ter se popraska. Tisti hip pa zabrni čezenj krogla in mož, ki je korakal za njim, se zgrudi mrtev. Tako je postala uš rešiteljica življenja.

Švedinje se uče streljati.

Že pred vojno se je na Švedskem širila misel, da bi se ženske učile streljati. Švedska je po deželi redko naseljena in marsikaka poštna odpraviteljica in učiteljica kje na samoti je že doslej bila prisiljena naučiti se ravnati s strelnim orožjem, da bi se v slučaju potrebe vedela braniti. Tudi soproge posestnikov, najemnikov zemljišč, logarjev in pastorjev znajo skoraj vse rabiti revolver. Saj samotni domovi niso le izpostavljeni roparskim napadom, marveč se mnogokrat klatijo krog njih tudi volkovi, in kadar treba s sanmi na dolgo pot čez pogorja, je pač nujno potrebno, da zna tudi ženska z mirno roko pritisniti na petelina. Zato tedaj so v Stokholmu že pred vojno mislili osnovati žensko strelsko društvo, ki naj bi potem svojo organizacijo razširilo po celi deželi. A prišla je evropska vojna in stvar je dozdaj počivala. Sedaj se je pa švedska vlada iz ozirov na skrajno brambo domovine sama zavzela za to, da se vse švedsko ženstvo nauči streljati. V to svrho je vlada stokholmskemu ženskemu strelskemu društvu dala na razpolago potrebne prostore v neki artiljerijski vojašnici in razen tega puške in streljivo ter streljišče. 1500 žena in deklet iz vseh stanov se že uči streljati in stvar se širi že tudi na deželo.

Rusija hujska Bolgarijo na vojsko.

Sofija, 15. marca. (Kor. urad.) V zvezi z obstreljevanjem Dardanel kakor tudi s krizo na Grškem so nekateri rusofilski listi zahtevali, naj Bolgarija takoj nastopi proti Turčiji, ker bo sicer zamujen ugodni trenutek. Na to je odgovorilo glasilo socialdemokraške delavske stranke »Rabotničenski Wyestnik« sledeče: Ta brezmiselni alarm je gotovo inspiriralo tukajšnje rusko poslaništvo. Rusofili naj gredo s svojimi prijatelji k vragu, če že hočejo, puste naj pa v miru bolgarsko ljudstvo, katero so pred dvemi leti spravili na rob propada. Bolgarsko ljudstvo se je soglasno izreklo za mir.

Angleška snubi Bolgarijo.

Rotterdam, 16. marca. Grey brez uspeha poskuša, da bi Bolgarijo pripravil do tega, da se udeleži akcije proti Dardanelam.

Srbi in Črnogorci izgnani iz Carigrada.

Carigrad, 16. marca. Turška vlada je izgnala iz Carigrada vse Črnogorce in Srbe.

Bolgarsko posojilo Črni gori v sobranju.

Sofija, 4. marca. (Kor. urad.) »Agence telegrafique Bulgare« poroča: V sobranju je bila vložena interpelacija glede posojila, katero je med vojsko leta 1912. bolgarski državni zaklad dovolil Črni gori v znesku 2½ milijona. Interpelacija je povzročila živahno debato. Sobranje je izročilo zadevo komisiji, ki naj preišče postopanje kabinetov Gešov in Danev.

Položaj na Grškem.

Curih, 15. marca. Italijanski listi poročajo, da je sklenilo novo grško ministrstvo ugovarjati, ker trojni sporazum samolastno operira na grških otokih.

Milan, 15. marca. Listi poročajo: Francija in Anglija sta odgovorili na ugovor Grške, ker tvori Lemnos operacijsko bazo, da pripadajo pravno otoki Lemnos, Tenedos in Naksos še Turčiji, dasi Grška še vzdržuje v zadnji vojski izvedeno zasedbo otokov.

Atene, 15. marca. Venizelos nadaljuje agitacijo, da bi se Grška udeležila operacij proti Carigradu. V krogu svojih pristašev je izjavil, da ako morda vlada vsled razvoja dogodkov še v zadnji uri opusti nevtralnost, bi ji izrazil v zbornici svoje brezpogojno zaupanje.

VENIZELOS O SVOJEM ODSTOPU.

Milan, 15. marca. Atenski dopisnik »Corriere della Sera« se je razgovarjal z Venizelosom, ki je izjavil med drugim: S kraljem sva popolnoma soglašala do trenotka, ko se mi je zdelo potrebno porabiti ugodno priliko in se skupno s trojnim sporazumom udeležiti vojske. Kralj je sodil drugače. Zakaj sem zavzel tako stališče, hočem pred vsem govoriti ljudstvu. Upam, da bo do takrat, ko se zopet snide zbornica, moj naslednik poučen o vseh podrobnostih položaja in da se oprime mojega naziranja. Venizelos potrjuje, da je vpliv Nemcev na grške vojaške kroge velik in da osebno nikdar ni nastopil pred javnostjo za posest Carigrada.

GRŠKI POSLANIK V PETROGRADU SVETOVAL GRŠKEMU KRALJU VOJSKO.

Genf, 15. marca. Iz Pariza se poroča: Grški poslanik v Petrogradu je brzojavil kralju Konstantinu, naj zasleduje Venizelosovo politiko in naj prej ko mogoče opusti nevtralnost Grške in pristopi trojnemu sporazumu.

POTOVANJE GRŠKEGA PRINCA JURIJA.

Dunaj, 15. marca. Grški princ Jurij, brat kralja, pride v kratkem na Dunaj. Nato namerava potovati v Berolin. Princ Jurij je, odkar je nastopil vlado Venizelos, s katerim se je svoj čas sprl radi Krete, stanoval v Parizu.

ODPOKLIC GRŠKEGA VOJAŠKEGA ATAŠEJA V CARIGRADU.

Carigrad, 15. marca. Tukajšnji grški vojaški ataše fregatni kapitan Kriesis je odpoklican in je zapustil Carigrad. Kriesis in dosedanji poslanik Panas sta bila glavna zastopnika Venizelosove protiturške politike.

POLITIKA NOVE GRŠKE VLADE.

Berolin, 15. marca. Londonski listi poročajo: Nova vlada se hoče izogniti vsakemu koraku, ki bi mogel dati povoda za nesporazumljenja z Bolgarijo. Vzdržati se hoče vsake vojaške intervencije do časa, ko se ji ne bo treba več bati kakih zapletljajev z Bolgarsko. Ministrstvo je trdno odločeno biti proti Srbiji dobrohotno nevtralno, proti ententi pa prijateljsko.

GRŠKO IN DARDANELSKO VPRAŠANJE.

Sofija, 15. marca. Angleški poslanik v Atenah Elliot, ki je veljal za svetovalca Venizelosa, je prosil za odpoklic.

Italijanska zbornica.

Rim, 14. marca. (Kor. urad.) Pred glasovanjem o zakonskem načrtu glede na gospodarsko in vojaško obrambo Italije so izjavili med drugim: Barzilai izjavi, da glasuje za zakonski načrt. Opozarja vlado, da je slovesno naglašala svete smotre, ki jih mora Italija izvesti. Upa, da italijanska vlada vresniči narodne aspiracije brez omejitve in brez okrajšav. (Živahno pritrjevanje.) Dari izjavlja, da so se liberalci desnice z ozirom na izredno resnost sedanjega trenutka složno in z zaupanjem zbrali okoli vlade, ki v tej težavni uri skrbno čuva svetlo podobo domovine, poosebljene v rimskem orlu, ki čaka že stoletja na to, da iztrga ropaželjnim krokarjem plen. Girardini je izjavil, da se radikalci ne obotavljajo dovoliti vladi pooblastil, ki jih želi, da more v duhu, ki odgovarja veličini sedanjih dogodkov, izvesti visoko svojo nalogo v slavo domovine. — Sledilo je glasovanje, o katerem smo že poročali.

Rim, 15. marca. (Kor. urad.) V podrobni razpravi o zakonskem načrtu glede gospodarske in vojaške brambe Italije so socialisti stavili predlog, da se veljavnost tega zakona omeji na eno leto. Ministrski predsednik Salandra se je izjavil proti predlogu, ki je bil potem v poimenskem glasovanju z 251 proti 15 glasovom odklonjen. Ko so bile rešene vse točke zakonskega načrta, je bil isti v tajnem glasovanju z 234 proti 25 glasovom sprejet.

Ponovni draginjski nemiri v Italiji.

Benetke, 15. marca. V velikih krajih na Beneškem je prišlo do novih velikih nemirov radi draginje. Nemiri postajajo vedno resnejši. Pri spopadih je bilo mnogo oseb poškodovanih. V Motta di Livenza pri Trevižu so nemirneži oplenili trgovine, nato pa udrli v stanovanja trgovcev in vse razbili. Pri tem je bilo več oseb ranjenih, med njimi dva orožnika, ki sta hotela aretirati kolovodje demonstrantov. Večino nemirnežev sestavljajo ženske.

Nemiri v Milanu.

Milan, 16. marca. Policija in vojaštvo sta preprečila socijalistična zborovanja, ki so bili kljub prepovedi sklicani. Demonstranti so kričali: »Doli z vojsko!« Nastali so hudi spopadi s policijo. Veliko oseb je aretiranih. Končno je vojaštvo razkropilo demonstrante.

Nova italijanska bojna ladja.

Milan, 14. marca. Iz Genue se poroča, da se je 13. t. m. odpeljal novi dreadnought »Duilio« na morje in se združil z italijanskim bojnim brodovjem. »Caio Duilio« so izpustili v morje 24. aprila 1913; obsega 22.700 ton; oborožen je s 18 30·5 cm topovi in vozi z 22 miljami na uro. Posadka šteje 1000 mož.

Grof Witte umorjen?

Berlin, 14. marca. O smrti grofa Witteja objavlja zdaj »Vossische Zeitung« poročilo iz Kodanja. Iz kratkega ruskega poročila o smrti grofa Witte se sklepa, da ni umrl naravne smrti. Sodijo, da je bil iz političnih razlogov umorjen.

Boji za Dardanele.

SEDEM VELIKIH BOJNIH LADIJ POŠKODOVANIH.

Carigrad, 13. marca. (Kor. urad.) Po zanesljivih podatkih je bilo med obstreljevanjem Dardanel sedem velikih bojnih ladij angleško-francoskega brodovja resno poškodovanih. Ladjo »Agamemnon« pričakujejo v svrho poprave na Malti. Francoska oklopnica »Jean Bart« bo popravljena maja meseca. Število ranjenih in mrtvih je veliko večje, kot priznavajo uradna poročila sovražnikov. Na bolniški ladji »Kanadi« sami, ki je došla v Pariz, je bilo 300 ranjencev, poleg tega so bili ranjeni trije avijatiki.

TEŽKO POŠKODOVANA ANGLEŠKA KRIŽARICA.

Berolin, 16. marca. Angleška križarica »Amethyst« je bila pred Dardanelami težko poškodovana.

ZBIRANJE RUSKIH ČET PROTI DARDANELAM.

»Wiener Allgemeine Zeitung« priobčuje iz Bukarešta: »Universul« poroča iz Galaca: Istočasno z dardanelsko akcijo angleško-francoskega brodovja zbirajo Rusi večje sile v odeški guberniji, ki so namenjene, da jih v primernem trenutku prepeljejo v Turčijo. Te čete naj bi operirale skupno s četami Francije in Anglije na polotoku Galipoli. »Universul« nadalje poroča, da zbirajo Rusi tudi v Besarabiji osobito okoli Benderja večje sile, ki naj bi prodirale v Bukovino in v Galicijo. Splošno je po naših informacijah v Bukovini popolnoma mirno.

ALGIRSKE ČETE ODPOŠLJEJO PRED DARDANELE.

Genf, 15. marca. Iz Pariza se poroča: Ekspedicijski zbor, ki ga zbirajo v severni Afriki, sestavljajo algirske čete. Višje poveljstvo je prevzel general d'Amade, ki se je udeležil bojev Angležev z Buri v Transvaalu. Del ekspedicijskega zbora je že odrinil proti Dardanelam. Med potjo se združi z armado iz Egipta.

POLOŽAJ V CARIGRADU IN SMIRNI.

Carigrad, 14. marca. (Kor. urad.) Nasproti tendencijoznim trditvam listov in agencij trosporazuma, ki opisujejo položaj v Carigradu kot zelo nevaren, se poudarja, da vlada v Carigradu popolen mir. Smirnski listi poudarjajo isto glede na Smirno, kjer se je prebivalstvo popolnoma pomirilo. Prodajalne so odprte in po vseh kinematografih se vrše ponočne predstave kakor poprej.

OKLOPNI AVTOMOBILI OB DARDANELAH.

Atene, 15. marca. Glasom semkaj dospelih poročil bodo ogenj iz dardanelskih fortov podpirali topovi na oklopnih avtomobilih. Turki so baje spravili na obal že več baterij takih oklopnih avtomobilov.

Japonska, Kitajska in Amerika.

Petrograd, 15. marca. »Rječ« poroča, da ameriški zakon o pomnožitvi oborožene sile vzbudi na Japonskem največjo pozornost. Od Kitajske se zahteva določnega odgovora na japonske zahteve. Če jih odkloni, bo Japonska **odločno nastopila** proti Kitajski.

× × ×

Kodanj, 15. marca. »Rusko Slovo« poroča: Japonci poročajo: Ruski in angleški poslanik v Pekingu sta obiskala zunanjega ministra, ki sta mu prijateljsko svetovala, naj v korist trajnega miru v vzhodni Aziji mirno konča pogajanja z Japonsko. Japonski poslanik in kitajski minister sta se nato posvetovala pet dni. Baje sta se dogovorila, da se odstopijo vse nemške koncesije v Šantungu Japonski. Kaki drugi velesili se ne sme dati v najem nobenega dela Šantunga in otokov. Uprave proge Lunkon-Čifu in Lenton Kitajska ni prepustila Japonski; a voljna je, da uporabi japonski kapitol za zgradbo te proge, kar jamči Japonski gotove pravice.

900 MILIJONSKO POSOJILO ZEDINJENIH DRŽAV.

Washington. Parlamentu Zedinjenih držav severno-ameriških se v kratkem poda predlog za najetje posojila 900 milijonov dolarjev v narodnoobrambne svrhe, zlasti pa za utrdbo obrežja.

OBOROŽEVANJE NA KITAJSKEM.

Benetke, 15. marca. »Gazetta di Venezia« je prejela iz Tokija 12. t. m. oddano brzojavko, glasom katere se je posadka v Čingtavu ojačila. V Tokiju izhajajoči list »Hehči« poroča, da zbira Kitajska v različnih obrežnih ozemljih močne čete.

Podmorski boji proti Angliji.

171 ANGLEŠKIH LADIJ UNIČENIH.

Berlin, 16. marca. (Kor. urad.) Nasproti angleški uradni statistiki z dne 13. t. m., po kateri znašajo skupne izgube angleške mornarice od začetka vojske 87 ladij, izvejo jutranji listi od dobro poučene strani, da so ti podatki netočni. Izgube so veliko večje. Število vsled vojske uničenih ladij znaša 124. K temu pridejo še izgubljeni ribiški parniki, katerih je po angleškem poročilu 47, tako da znašajo celotne izgube 171 ladij.

ŽIVAHEN NASTOP NEMŠKIH PODVODNIH ČOLNOV.

Berlin, 15. marca. »Berl. Ztg. am Mtg.« poroča iz Kodanja: Nemški podvodni čolni so, kakor poročajo iz Londona, v nedeljo v angleških in irskih vodah zelo živahno delovali. Zasledovali so več popotnih parnikov, ki so le zato ušli, ker je bilo morje zagrnjeno v meglo.

ANGLEŠKE PAROPLOVNE DRUŽBE USTAVLJAJO PROMET.

Rotterdam, 16. marca. Listi poročajo, da je zopet več angleških paroplovnih družb ustavilo promet.

TORPEDIRANI PARNIKI.

Rotterdam, 16. marca. Prejšnji teden je bilo torpediranih 12 angleških parnikov. Francoska admiraliteta prikriva torpediranje nadaljnih treh francoskih parnikov.

REŠENA POSADKA PARNIKA »HANNA«.

Kodanj, 15. marca. (Kor. urad.) »National Tidende« poroča iz Londona: Rešena posadka parnika »Hanna« se je pripeljala na krovu angleškega parnika »Cyller« v Hull. Šest mož posadke pogrešajo; sodijo, da so utonili, ko se je po rl sprednji del ladje. Prvi krmar pripoveduje, da je bila ladja pobarvana z deželnimi barvami; zadaj se je nahajal v velikih črkah napis ladje. Torpedirana je bila ladja med Scarboroughom in Flamboroughom. Drugi krmar, ki je stal na opazovalnem mostu, trdi, da je videl, kako je plul torpedo proti ladji. Posvarjena ladja prej ni bila. Prednji del ladje se je takoj potopil, ladja je plavala še eno uro; moštvo se je vkrcalo v čolne. Popirji in instrumenti so izgubljeni.

Berlin, 15. marca. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča: Prepoved izvoza, prevoza itd. se je razširila na premog, antracit, rjavi premog, koks in na umetno kurivo, ki se mu prišteje tudi stisnjen premog iz premoga in iz rjavega premoga.

DELOVANJE KRIŽARKE »EITEL FRIEDRICH«.

Rotterdam, 15. marca. Skupna prostornina ladij, katere je potopila nemška pomožna križarka »Eitel Friedrich«, znaša 24.365 ton. Največja je bila francoska ladja »Florida« s 6629 tonami.

NEMŠKI PODMORSKI ČOLN PRED DOVROM.

Berlin, 15. marca. »Daily Chronicle« poroča: Vojna pristanišča strogo stražijo torpedovke, a kljub temu se je posrečilo sinoči nekemu nemškemu podvodnemu čolnu, da je le malo manjkalo, da ni zavozil v doversko pristanišče. Straže obrežnih baterij so zapazile periskop. Ogenj iz topov je pregnal podvodni čoln.

NAPAD NA ANGLEŠKO BOLNIŠKO LADJO.

Berolin, 12. marca. Nemško poslaništvo v Haagu izjavlja: Neki nemški podmorski čoln je, kar nemška vlada zelo obžaluje, 1. februarja ob 5. uri 45 minut popoldne s torpedovim strelom napadel britsko bolniško ladjo »Asturio«. »Asturia« je bila pravilno razsvetljena, a ker se v mraku niso razločevala znamenja bolniške ladje, so jo smatrali za transportni parnik. Sreča je bila, ker se izstreljeni torpedo ni užgal.

PONESREČENA NEMŠKA LETALCA.

Kodanj, 16. marca. Dva nemška letalca sta padla v Severno morje. Na morju sta se obdržala 40 ur, nakar ju je rešila neka angleška ladja.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Nemško napredovanje proti Angležem. — Nadaljevanje bojev v Vogezih.

Berlin, 15. marca. Veliki glavni stan: Kopališče Westende sta včeraj brezuspešno obstreljevali dve sovražni topničarki.

Napad na neko višino južno od Yperna, ki so jo zasedli Angleži, je ugodno napredoval.

Francoski delni napadi severno od Le Mesnila v Champagni so bili odbiti s težkimi izgubami za sovražnika.

V Vogezih se na posameznih točkah še vrše boji.

Najvišje armadno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Genf, 12. marca. Francosko uradno poročilo 10. marca popoldne izvaja: Severno od Arrasa v okolici Notre Dame de Lorette se položaj ni izpremenil. Potrjuje se važnost našega včerajšnjega napredovanja v Champagni. Višino 196 so Nemci ponoči zelo ljuto napadli, a so bili krepko odbiti. Nekaj zemlje smo pridobili ob cesti Perthes—Tahure. Na vrhu severnovzhodno od Le Mesnila je naša pehota, ki je, kakor se je včeraj poročalo, vzela neko nemško utrdbo, čez to utrdbo dosegla višino, ki leži na poti iz Perthesa v Maison Champagne. V Argonih v Fontaine Madame smo porušili neko utrjeno stražnico in smo potisnili naše jarke za 80 metrov naprej. Med Four de Paris in Bois Bolante je sovražnik, ki je izvedel ob 1. uri protinapad, vzel zjutraj osvojene jarke. Z novim napadom smo jih zopet pridobili. Sovražnik je drugič izvedel protinapad. Boj se še bije.

Genf, 15. marca. Uradno poročilo francoskega generalnega štaba z dne 13. t. m. se glasi: Ob Yseri so Belgijci utrdili v četrtek osvojene postojanke. Angleži so prodirali dalje in prekoračili vzporedno s cesto Neuwe Chapelle — Fleurbrie potok Layes med to cesto in Aubersom. Jugovzhodno od Pietre so osvojili več utrjenih hiš, ujeli okoli 1000 Nemcev in zaplenili več strojnih pušk. V Champagni smo zvečer prodirali dalje na severnem pobočju vrha severovzhodno od Le Mesnila in ujeli 150 Nemcev, med njimi 6 častnikov. V Vogezih je pri Reichsackerkopfu sovražnik po silnem obstreljevanju poizkušal napad, katerega smo pa takoj ustavili.

Poročilo ob 11. uri zvečer: Po živahnih bojih zadnjih dni je na obeh straneh vladal skoro popolen mir. Danes so se vršili le nekateri artiljerijski boji. Mi smo povsod utrjevali svoje postojanke. V gozdu Le Pretre smo sovražni napad takoj ustavili.

Kaj poroča maršal French.

Rotterdam, 13. marca. Iz Londona se poroča: Neko oficielno poročilo maršala Frencha se glasi: Položaj je neizpremenjen. Po zasluži individuelne iniciative naših vojakov se operacije v ozemlju La Bassée in pri Ypernu srečno razvijajo. V noči na 6. marca so naše čete užgale mino v rovu, ki je bil izkopan do nekega nemškega strelskega jarka pri Ypernu. S tem je bila v sovražno fronto napravljena vrzel. Nemci

so brez uspeha izvršili dva protinapada. Nemška artiljerija je razvijala proti nam živahno delavnost, vendar se ni zgodila nobena izprememba.

Nov razvoj v bojih na Flanderskem in v severni Franciji.

Amsterdam, 15. marca. Nemška akcija je stopila v novo fazo. V petek popoldne se je južno od Dixmuidna, ki je še vedno v nemških rokah, izvršil krepek napad, ki ga je podpirala nemška težka artiljerija. V smeri Ypern—La Bassée je bilo zato treba pomnožiti nemške čete, ker so Angleži pridobivali ozemlje. Iz severne Flandrije se vse čete pošiljajo v to smer. Skozi Brügge in Courtrais korakajo velike množice čet. Pri teh krajih grade okope in za njimi grade številne betonske temelje za težke topove.

Francoski transporti čet ob švicarski meji.

Frankobrod, 15. marca. Iz Damvanta (obmejna švicarska vas v bernskih gorah) poročajo »Baseler Nachrichten« dne 12. t. m.: Francoska meja med Damvantom in Villars-les-Blamontom je popolnoma zaprta za pešce in vozove. Domneva se, da so temu vzrok veliki transporti čet.

Novo koncentracija čet v Srbiji.

Graški listi poročajo: Srbski list »Pravda« poroča, da je v celi Srbiji na zahtevo glavnega stana ustavljen osebni promet od nedelje do 17. marca po novem koledarju. Brez dvoma se misli uvesti nova koncentracija čet.

Epidemije v Srbiji.

Sofija, 14. marca. Srbski uradni list »Srbske Novine« javlja: V vojaških bolnišnicah leži nad 12.000 vojakov, ki so oboleli na pegastem legarju in na trebušnem legarju. Ni znano, koliko oseb je na legarju obolelo med civilnim prebivalstvom. Ve se le, da se bolezen nenavadno hitro širi in pograbi kakor požar vse okoli sebe. — »Rusko Slovo« poroča, da leže na legarju oboleli bolniki osobito v Nišu v lopah na gnjili slami, jer ostanejo mrliči več dni.

Razna poročila.

GROF ANDRASSY V BERLINU.

Berlin, 15. marca. Dospel je grof Julij Andrassy, ki bo tekom tega tedna imel razgovore z odločilnimi osebami.

IMENOVANJE PETIH NADVOJVOD ZA VITEZE REDA ZLATEGA RUNA.

Dunaj, 16. marca. (K. u.) »Wiener Zeitung« z dne 16. marca objavlja: Njegovo c. in kr. Apostolsko Veličanstvo je z Najvišjim lastnoročnim pismom z dne 12. marca 1915 blagovolilo imenovati Njihove c. in kr. Visokosti presvetle gospode nadvojvode Maksimilijana Evgena Ludovika, Franca Karola Salvatorja, Huberta Salvatorja, Leona Karola in Viljema Franca Jožefa za viteze reda zlatega runa.

DEŽELNI ŠEF ZA BOSNO IN HERCEGOVINO.

Dunaj, 15. marca. »Wiener Zeitung« poroča: Cesar je na predlog skupnega finančnega ministra imenoval generala infanterije Štefana pl. Sarkotiča, kateremu so bile poverjene funkcije šefa deželne vlade za Bosno in Hercegovino in ki je poveljujoči general teh dežel, za deželnega šefa za Bosno in Hercegovino.

SLOVESNA UVRSTITEV GOJENCEV VOJAŠKE AKADEMIJE V ARMADO.

Slovesno so uvrstili v armado 15. t. m. tiste gojence Ludovikove akademije v Budimpešti, ki so bili imenovani za poročnike. V Pragi so 15. t. m. slovesno uvrstili v armado, oziroma v deželno brambo, gojence III. letnika pehotne kadetne šole.

PREPOVEDANI RUSINSKI LISTI.

Kodanj, 15. marca. »Rječ« poroča, da je kijevski vojaški poveljnik ustavil tri vodilne rusinske liste: dnevnik »Rada«, mesečnik »Literaturno - Naukowyi Wistnyk« in pedagogični list »Sjwitlo«. Drugi rusinski listi smejo izhajati, toda se morajo posluževati ruskega pravopisja.

LLOYD-GEORGE O NEMŠKEM KROMPIRJEVEM KRUHU.

Iz Berolina se poroča: Lloyd-George je v svojem znanem govoru med drugim tudi rekel: Ne posmehujmo se Nemčiji. Ondi se sedaj peče kruh iz krompirjeve moke in duh tega krompirjevega kruha je tako grozljiv, da se mu ne gre posmehovati. Jaz se veliko bolj bojim tega duha nego Hindenburgove strategije.

Ljubljanske novice.

lj **Socialen tečaj S. K. S. Z.** (III. večer) 15. marca je bil še boljše obiskan, kakor prejšnja večera. Ker je voditelj tečaja poslanec dr. Krek obolel, ga je vodil odbornik S. K. S. Z. dr. Jakob Mohorič, ki je predaval o vprašanjih, ki tičejo vojsko in o stališču, ki ga zavzema socialna demokracija v sedanji vojski.

lj **Prosvetno društvo za Krakovo in Trnovo** vabi na predavanje, ki se vrši v sredo 17. t. m. (ne v četrtek) ob pol 8. uri v društveni sobi pri Zalarju. Predaval bo gospod Pestotnik o zrakoplovih.

lj **Ljubljanski občinski svet** bo imel javno redno sejo v četrtek dne 18. marca 1915 ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. Na dnevnem redu so poročila o dopisu magistratovem glede pokritja stroškov za vojaško nastanitev tekom leta 1914., o odločbi deželnega odbora kranjskega glede proračuna mestnega zaklada za I. polletje 1915 ter pobiranje občinskih doklad za to dobo, o odločbi deželnega odbora kranjskega glede nakupa Turkovega pogrebnega zavoda, o prošnji podjetja »Malega gledališča« za subvencijo, o razpisu deželnega odbora kranjskega, samostalnima predlogoma občinskih svetovalcev Tomaža Novaka in Ivana Štefeta ter prošnji predstojništva trnovske župnije glede zgradbe novega mostu čez Ljubljanico na Barju, o prošnji prevoznika Franca Kušarja za zvišanje odškodnine za mestne vožnje, o prošnji prevoznika Josipa Turka za zvišanje odškodnine za vožnje z rešilnimi vozovi ter infekcijskim vozom, o delovanju gasilnega in reševalnega društva v III. in IV. četrtletju 1914, o prizivu Ivana Jermana proti odmeri pasje takse, o dopisu mestnega stavbenega urada glede zvišanja cen v mestni ljudski kopelji, o dopisih c. kr. deželne vlade glede izjave mestne občine v zadevi podelitve kinematografske koncesije: a) fotografu Davorinu Rovšku, b) optiku Karolu Jermanu, c) Gabrijeli Kanzovi v Trstu in d) Slovenski krščansko-socialni zvezi, o prošnji prevoznika Josipa Turka glede zvišanja odškodnin za vožnjo premoga v mestno elektrarno in v mestno vodarno v Kleče, o ukrepih odseka za aprovizacijo z ozirom na obstoječe zaloge žita in moke v Ljubljani. Žetvene komisije za občino Ljubljano poročilo o ukrepih te komisije glede oskrbe spomladanskih poljskih del v okrožju mesta Ljubljane. Tajna seja: o prošnjah nekaterih magistratnih uradnikov za povračilo vplačanih doklad od plačarine, o prošnji sirote nekega bivšega občinskega uslužbenca za nadaljno prejemanje miloščine, o prošnji nekega občinskega uslužbenca za bolniško podporo, o prošnji nekega magistratnega uradnika za priznanje štiriletnice, o popolnitvi izpraznjenega mesta kurjača pri vodovodni zajemalnici v Klečah, o prošnjah za razne obrtne koncesije.

lj **Služba božja za Poljake v Ljubljani.** Dne 20. t. m. pride v Ljubljano č. g. kaplan Józef Mieloh S. J. ter je pripravljen spovedovati Poljake iz Ljubljane in okolice, v nedeljo se vrši tudi sveta maša in pridiga. Kje se bo vse vršilo in ob kateri uri, se bo poizvedelo v soboto v pisarni odbora za poljske begunce pri deželni vladi, Bleiweisova cesta, soba številka 40.

lj **Zglaševanje v letih 1873—1877 rojenih črnovojnikov.** Vsem v Ljubljani stanujočim črnovojnikom, ki so rojeni v letih 1873. do 1877. in niso v Ljubljano pristojni, se je po razglasu o pregledovanju teh letnikov do 20. marca 1915 zglasiti v mestnem vojaškem uradu v »Mestnem domu«. Ta zglasitev velja tudi za one črnovojnike, ki so po rednem naboru pridobili pristojnost v Ljubljani. Prvotno v Ljubljano pristojni črnovojniki sicer niso podvrženi tej zglasitvi, toda v interesu samih in v interesu skrajšanega uradovanja je, da se tudi ti do 20. marca zglase v omenjenem uradu.

lj **Potresni sunek** smo čutili v Ljubljani včeraj po 11. uri zvečer.

lj **Na ulici zaklan črnovojnik.** Danes okoli 2. ure ponoči sta šla po Zaloški cesti črnovojnik-novinec posestnikov sin Alfred Sedavčič, rojen leta 1891. v Grgarju na Goriškem, in njegov prijatelj ter srečala pred gluhonemnico tri neznane fante, s katerimi sta prišla nekaj v navzkrižje. Pri tem se je Sedavčič v enega zapodil in ga podrl na tla. Eden neznancev je naglo potegnil iz žepa nož in z njim Sedavčiča zabodel, nato so pa zbežali. Ko je ranjenec potem prišel do Filipovičeve ulice, se je zgrudil na tla in izdihnil. Došla policijska komisija je dognala le smrt in odredila, da so Sedavčičevo truplo prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu.

— **Fran Tratnikovo sliko** »Delo na polju«, za katero študije so bile reproducirane v »Dom in Svetu« je kupil ljubljanski magistrat za mestno galerijo.

lj **Umrli so** v Ljubljani: Ana Ambrožič, zasebnica, 58 let. — Helena Podboršek, hiralka, 82 let. — Ivan Zorčič, gostilničarjev sin, 2½ leta.

lj **Sumljiv individij.** Ko je v nedeljo zvečer gostilničar Anton Kovač v Kolodvorski ulici zaprl svojo gostilno, je opazil, da se na vrtu za hišo skriva nek moški, katerega je Kovač ogovoril, kdo je in česa tam išče. Ker ni dobil nobenega odgovora, je šel v stanovanje po samokres in se potem vrnil zopet na vrt ter nočno prikazen ponovno pozval na odgovor. Ker nočni posetnik tudi sedaj ni hotel ničesar odgovoriti, je Kovač ustrelil s samokresom za strah. To je pa individija tako pretreslo, da je planil čez vrtno ograjo in zbežal, kar so ga nesle pete.

lj **Zopetna uvedba gorenjskega popoldanskega vlaka.** Odkar je izbruhnila vojska, se zelo pogreša, ker so opustili na gorenjski progi popoldanski vlak. Železniška uprava namerava zopet uvesti popoldanski vlak na progah Ljubljana—Jesenice in Kranj—Tržič najbrže s 1. majnikom, če pa dopuste to razmere, že z aprilom. Vožni red ostane najbrže lanski pred vojsko.

lj **Dobrodošli!** Včeraj je od nekod priletelo na dvorišče hišnega posestnika in gostilničarja g. Pavla Turka v Streliški ulici št. 20 pet puranov. Čigar so, naj pride ponje.

Poljaki na Kranjskem.

»W. Kuryer Polski« 4. t. m. prinaša dopis z Bleda; dopis sta podpisala Lozinski in Mrozowski. Dopisnika pišeta, da so Slovenci do Poljakov splošno zelo dobri in prijazni. Seveda morajo Poljaki in Slovenci računati s tem, da se med vsakim narodom nahajajo posamezniki, ki hočejo sedanji položaj sebično izkoriščati. Slovenci so bili po pravici užaljeni po poljskem dopisu iz Radovljice. Slovenci so do Poljakov pokazali veliko sočutja in dobrotljivosti, dopisnika se jim v imenu svojih rojakov zahvaljujeta s straropoljskim »Bog zaplać« — Bog plačaj! Dopisnika pišeta dosledno »Veldes« namesto Bled.

Dnevne novice.

+ **Osebna vest.** Deželni glavar dr. Šusteršič se je podal z današnjim brzovlakom v uradnih opravkih na Dunaj.

+ **Dunajski knezonadškof kardinal dr. Piffl** je ozdravil; 15. t. m. je maševal v cerkvi »Maria am Gestade«.

+ **Apostolski vojni vikar škof Emerik Bjelik** se je, kakor poroča c. kr. koresp. urad, odpeljal 15. marca v Prago; iz Prage se odpelje v Pulj, na Reko in v Zagreb, da nadzoruje vojaško dušno pastirstvo. Škof se vrne na Dunaj šele po velikonočnih praznikih.

+ **Duhovniške izpremembe.** Č. g. Pavel Živortnik, kaplan pri Št. Ilju v Slov. goricah, je prestavljen v Št. Lenart v Slov. goricah; za kaplana v Št. Ilj v Slov. gor. pride č. g. Vid Pavlič, kaplan pri Sv. Emi.

+ **Podeljena je župnija Slap** č. g. dr. Leopoldu Lenard, kaplanu v Borovnici, ki je bil umeščen na to župnijo dne 15. t. m.

+ **Obsojen obrekovalec.** »Farji so te vojske krivi.« Zaradi teh besedi je bil dne 10. februarja pri c. kr. okrajnem sodišču v Dobrlivasi na Koroškem obsojen tamošnji brivec Štefan Rechoritsch na 20 K globe, oziroma dva dni zapora in v povrnitev sodnih stroškov zavoljo prestopka po § 491. kaz. zak. Kazenski zakonik določa za take prestopke sicer kazen od 1 do 6 mesecev zapora, a z ozirom na razne olajševalne okolščine mu je sodišče odmerilo samo gori omenjeno zelo milo kazen. Kljub temu pa je brivec proti tej razsodbi vložil priziv na deželno sodišče v Celovcu. Pri prizivni razpravi, ki se je vršila minuli teden v Celovcu, je bil pa njegov priziv seveda odklonjen in prvotna razsodba v polnem obsegu potrjena.

— **Spremembe pri bosenski vladi.** Iz Sarajeva se poroča o sledečih spremembah pri bosenski vladi: Namestnik deželnega poglavarja dr. Mandič odstopi in postane guverner privilegirane bosensko - hercegovske banke, a namestnik deželngea poglavarja postane bivši sekcijski predsednik upravnega odelka in sedanji guverner deželne banke baron Pitner. Predstojnik prvega oddelka dr. Tošo Zurunič gre kot sekcijski predstojnik v skupno finančno ministrstvo (oddelek za Bosno in Hercegovino). To pomeni torej avanziranje. Na njegovo mesto pride sedanji okrajni glavar sarajevski. Ibrahm beg Deftedarovič kot dvorni svetnik. Na izpraznjeno mesto sekcijskega predstojnika za nauk in bogočastje pride namesto umrlega Pavla dr. Grassl sedanji predstojnik urada za odkup kmetov in bivši šef v prezidiju deželne vlade pred baronom Pitnerjem. Baron Pitner je bil sekcijski predstojnik, ko je bil sedanji zunanji minister baron Burian minister za Bosno in Hercegovino ter je njegov zaupnik in kakor se govori tudi v daljšem sorodstvu. Defterdarovič je prvi mohamedanec kot član deželne vlade.

+ **Resnična.** Mnoge, ki mnogo o narodnosti govore in se vsedajo pri tem na kritičnega konja, zaman celo pri najmanjših darovih iščeš med darovalci »Slovenske Straže«.

— **Podraženje mesa v Budimpešti.** Dne 14. in 15. t. m. se je v Budimpešti zelo podražilo meso. Meso za kuho juhe je poskočilo od 2 K 50 vin. na 3 K 60v., boljše mesne vrste na 6 in 7 kron. Vodstvo tržnih lop je izjavilo, da povišanje cen ni upravičeno in je vse potrebno ukrenilo, da uvede vlada najvišje cene. Če tega vlada ne stori, jih določi magistrat.

— **Uporaba moke in žita.** Iz kroga poslancev Slovenske Kmečke Zveze, ki so posredovali zaradi uporabe moke in žita na Dunaju, izvemo: Osrednja vlada še nima pregleda čez zaloge žita in moke v avstrijski državni polovici, ker bodo namestništva še komaj do 15. marca izgotovila popise in sestavila popisne podatke. Le toliko je gotovo, da se bo za prebivalstvo, ki se živi od mesa, določila manjša vsota, kakor za prebivalstvo, ki se prehranja večinoma z moko. Vrhutega bodo dobile politične oblasti pravico, dovoljevati za okraje, kjer to zahtevajo razmere, za uporabo še večje količine žita in moke, kakor bo določeno v odredbi. Tudi ta druga odredba bo le začasna in se namerava šele v poznejšem času izdati stalna naredba. — Turšice bode, kakor upajo merodajni krogi, dovolj dobiti iz Ogrske. Priprave za dobavo so vse gotove. Kako se bo iz Ogrske dobavljena turšičina moka porazdelila po državi in kako bo vplivala na za porabo določeno količino moke in žita, o tem se še vršijo posvetovanja. Zelo važno je, da bo v drugi odredbi kaznovalna pravica odvzeta sodiščem ter prepuščena samo političnim oblastem.

— **Odlikovan** je z zlato hrabrostno svetinjo za hrabrostno zadržanje pred sovražnikom gospod Alojzij Sanšek, štabni narednik 97. pešpolka, doma iz Zagorja ob Savi. Že meseca novembra preteklega leta je tudi prejel srebrno svetinjo I. razreda za hrabrost. V boju je že od začetka vojne v Galiciji in Karpatih. Dodeljen je bil vedno stotniji padlega nadporočnika Gabrijelčiča s komur sta že dosti sovražnikovih napadov s stotnijo odbila in sta se vedno in povsod hrabro bojevala. Slava 97. pešpolku!

— **Prepovedani pirhi.** Mestni svet v Brnu je prepovedal dovoz pirhov v mesto, prepovedal je nadalje barvanje jajc in prodajo pirhov, kakor tudi igre s pirhi leta 1915. Prestopki se kaznujejo z globo do 200 kron.

— **Parlament kot bolnišnica.** Vest, da so državnozborsko poslopje izpremenili v bolnišnico za ranjene vojake, je svoječasno provzročila veliko začudenje ne samo pri poslancih, ampak tudi pri drugih poznavalcih tega poslopja, ker je znano, da so si obiskovalci parlamenta vsled kurjave nakopali glavobol, vnetje vratu, prehlajenje, influenco, hripo itd. Neki vseučiliščni profesor je dognal pri nekem ranjenem vojaku posebne vrste hripo, katero kratkomalo imenujejo državnozborsko hripo. Vzroki te bolezni so slabe in starinske kurilne naprave, katere bodo najbrže še tekom letošnjega poletja odstranili.

— **Paša v državnih gozdih.** Koresp. urad poroča: Prepoved o pitanju živine z žitom odteguje znaten del živil pitanju živine; ker se je omejilo klanje mlade živine in telet, se mora poskrbeti, da se razširi paša. Poljedelsko ministrstvo je zato naročilo vsem gozdarskim ravnateljstvom, kakor tudi ravnateljstvu grškega pravoslavnega verskega zaklada, naj se leta 1915. dovoli paša na vseh primernih pašnikih gozdov, ki so last države ali gozdnih zakladov, v kolikor bi paša bistveno ne škodovala gozdarstvu.

— **Aretirana goljufiva trgovca.** V Budimpešti so zaprli dva trgovca, ki sta dobavila vojaški upravi slabo damsko sukno mesto vojaškega sukna.

— **Ruski vojaki in pevski zbori.** V različnih ruskih ujetniških taborih v Nemčiji so se utanovili pevski zbori, kakoršni obstajajo skoro pri vseh ruskih polkih. Zanimivo je, da izvirajo nemški moški zbori iz ruskih vojaških pevcev. Pruski dvor se je leta 1807. vsled nesrečne bitke pri Eylan umaknil do Njemena. Pruski dvor je pogosto delal izlete na rusko mejo in tam so slišali peti ruske vojake štiriglasno večinoma v molovih načinih. To je napotilo kralja, da je naročil navzočemu glasbeniku Bornemannu, naj tudi v nemških polkih ustanovi pevske zbore.

Čebelarjem. Slovensko osrednje čebelarsko društvo v Ljubljani dobi takoj po velikonočnih praznikih neobdačeni sladkor za spomladno pitanje. Naročila sprejema navedeno društvo neprekliceno do 6. aprila. Cena 100 kg 50 kron. Več kot 5 kg na panj se ne sme naročiti. — Razpošilja se le v vrečah po 100 in 50 kg.

— **Po Sorškem polju vstaja pomlad.** Okoli Trboj že orjejo. Po njivah oživlja trava in livada. Solnce nas toplo ogreva. Ozimna žita so dobro prezimila. Belini, citrončki in koprivarji so izleteli iz svojih bubastih stanovanj. Zvončki, trobentice, teloh, jetrnik že cveto. Bog daj tudi še naši Avstriji lepe vesele zmagovite pomladi, katere bi vsi radi.

— **Zvišane mesne cene v Pulju.** Puljsko okrajno glavarstvo je zvišalo cene govejega mesa za 48 v. pri kilogramu in sicer stane sedaj sprednje meso s priklado 2 K 68 v., zadnje meso s priklado pa 3 K 8 v. kilogram.

— **Mesne cene v Gradcu** od 15. do 22. marca so takole določene: kilogram govejega mesa z 19 dg priklade I. vrste ne nad 2 K 64 v., II. vrste ne nad 2 K 48 v., III. vrste ne nad 2 K 32 v.; I. vrste brez priklade ne nad 3 K 17 v. Kilogram kravjega mesa mlade živine z 19 dg priklade I. vrste ne nad 2 K 38 v., II. vrste ne nad 2 K 22 v., III. vrste ne nad 2 K 6 v.; I. vrste brez priklade ne nad 2 K 86 v.

— **Za preskrbo z živili na Goriškem.** Iz Gorice: V sredo je imela deželna komisija za preskrbo z živili v dež. odboru sejo pod predsedstvom deželnega glavarja msg. dr. Faiduttija, ki je poročal o korakih pri prizadetih oblastih na Dunaju in v Budimpešti za preskrbo z novo koruzo. V seji so razpravljali o uvozu testenin za goriško deželo iz Italije. Za olajšanje dobave moke iz zalog na dež. odbor so se določile naslednje cene: za osebe iz dežele od 8. do 10. ure dop., za meščane od 10. do pol 1. ure. Popoldanske ure so določene za obrtnike. Nato so razpravljali o povišanju cen moki, ki stopijo v kratkem v veljavo. K sklepu so se reševale še mnoge prošnje zasebnikov in občin za podelitev moke.

— **Nesreča s kolesom.** Iz Gorice: Na cesti, ki pelje iz Gradiške proti Zagradu se je zgodila v četrtek proti večeru nesreča, ki pa ni imela hudih posledic. Vsled slabe ceste se je neko motorno kolo spodrsnilo in kolesar je padel. Drugi kolesar, ki je vozil tik za njim, ni mogel več kolesa ustaviti, je peljal čez ležečega in ga poškodoval na kolenu. K sreči poškodba ni težka. Prvo pomoč je ranjeni kolesar dobil pri sosednji hiši, nato so ga odpeljali z vozom na postajo.

— **Računski zaključek avstrijske alpinske montanske družbe za leto 1914.** izkazuje čistega dobička 8,810.317 kron. Občnemu zboru nameravajo predlagati, naj se izplača 11% dividenda; 22 kron na akcijo. Lani je znašala dividenda 17½%, 35 kron na akcijo.

— **Ustavljen češki list.** Češki list »Lidove Novine«, glasilo poslanca Stranskega, je oblastveno ustavljen za dva tedna.

Sredstvo proti ušem. Dunajski zdravniški krogi poročajo, da japeževo olje na razdaljo 6 cm v desetih minutah pomori vse uši.

— **Otok Lokrum za begunce iz Špića.** Od oo. Dominikancev je najet cel otok Lokrum, kamor so odposlane najboljše ženske delavne sile — begunke iz Špića, da obdelajo zemljo za saditev zgodnjega krompirja in razne druge zelenjave.

— **Utonil v pijanosti** je 4. marca v Sotli 17letni posestnikov sin Jožef Kovačič, ki je odšel z Brezja na neko ženitovanje v Gregorce. Utopljenca so izvlekli 9. marca iz Sotle.

Angleške odredbe v Egiptu.

Rotterdam, 15. marca. Iz Londona se poroča: Angleški listi poročajo iz Kaira: Policija je sporazumno z angleškimi vojaškimi oblastmi zopet poostrila stroge odredbe proti vohunstvu. Strožje naredbe so končale dijaške nemire. Iz šol so izključili 54 dijakov, ker so se udeležili zadnjih nemirov; 31 dijakov so kaznovali tako, da jih eno leto ne pripuste k izkušnjam. Šole v Port Saidu so izpremenili v bolnišnice. Ekspedicijski zbor 40.000 mož, ki je odrinil 4. marca iz Kaira, je baje določen, da se izkrca na Sirskem.

Dopust za poljsko delo.

Kako se dobi dopust?

Nedavno smo poročali o dopustih za črnovojnike. Za dopust prosi naprej vojak sam pri svojem vojaškem poveljstvu. To se zgodi ustmeno, da se vojak-prosilec javi k raportu. Lahko pa prosijo za dopust tudi domači potom okrajnega glavarstva in sicer pismeno. Okrajno glavarstvo ne rešuje prošenj, temveč jih dostavlja vojakovim poveljstvom. Tukaj podajamo obrazec za prošnjo, kakršno naj naredijo domači, seveda s potrebno spremembo:

Slavno c. kr. okrajno glavarstvo!

Moj sin (oziroma mož, viničar, hlapec, delavec), Jožef Modic, služi sedaj v c. in kr. rezervni bolnišnici, Dominikanska vojašnica, III. oddelek, soba štev. 4, Ptuj. Ker ga neobhodno potrebujem za delo na polju, prosim, da mu njegovo poveljstvo da dopust, če le mogoče od 15. do 29. marca t. l.

Slavno c. kr. okrajno glavarstvo prosim, da prošnjo blagovoljno predloži pristojnemu vojaškemu poveljstvu.

Kraj, datum, podpis.

Kako se dobi oprostitev?

Samostojni poljedelci (torej samo posestniki) zamorejo dobiti časovno oprostitev od črnovojniške službe. Prošnje se morajo vlagati samo pri okrajnem glavarstvu. Vloži pa prošnjo vojak sam, ali pa njegovi domači. Za take prošnje podajamo obrazec, seveda morajo prošnjiki obrazec primerno spremeniti. Vsak naj skuša v prošnji navesti vse vzroke, ki govorijo za oprostitev, toda samo resnične! Naš obrazec je narejen za slučaj, da je žena bolehna, da je 6 mladoletnih otrok, da ni moškega pri hiši itd. Glasi se:

Slavno c. kr. okrajno glavarstvo!

Moj mož, Alojzij Senčar, služi sedaj v Mariboru pri c. kr. črnovojniškem pešpolku Maribor št. 26, vojna kompanija št. 16. Prosim, da se ga za več časa oprosti vojaške službe in sicer iz naslednjih vzrokov:

1. Posestvo je veliko 60 oralov, in sicer: 4 orale vinograda, 24 oralov njiv, 16 oralov travnikov, 8 oralov sadonosnika, ostalo gozd in pašnik.

2. Sem vsled zadnjega poroda trajno bolehna ter niti v gospodinjstvu ne morem opravljati težkih del, kamoli na polju in v vinogradu.

3. Imam 6 otrok, katerih najstarejši je 10 let, ki mi torej pri delu ne morejo pomagati.

4. Nimamo ne hlapca pri hiši, ne drugega moškega, ki bi nam pomagal delati. Hlapec je moral tudi k vojakom.

5. Ako se vinogradi in njive ne obdelajo, nas zadene velika gospodarska škoda.

Prosim, da se navedeni vzroki smatrajo kot posebnega uvaževanja vredni in se mojemu možu dovoli daljša oprostitev.

Radenci, 15. marca 1915.

Mica Senčar, obč. Radenci, št. 112.

Novo izšlo! Novo izšlo!

Sloviti 389

Favorit-modni album

za pomlad in poletje 1915 in

Favorit mladinski album in album za perilo

kakor tudi vsi novi kroji so v zalogi pri tvrdki

M. Ranth

Ljubljana, Marijin trg.

Glavno zastopstvo za Favorit za Kranjsko.

Favorit modni album, cena 95 vin., po pošti K 1·05 · Favorit-mladinski (perilo) album cena 95 vin., po pošti K 1·05.

Sprejme se

trgovski pomočnik ali **prodajalka** za trgovino z mešanim blagom. Spretni manufakturisti imajo prednost. Ponudbe z natančno navedbo dosedanjega službovanja v nemščini na upravo lista pod »Spreten manufakturist 567«.

Učenca

za trgovino mešane stroke in deželne pridelke sprejme takoj **Friderik Skušek, trgovec, Metlika.** 566

Mesto otrobov 577

krmilna moka

50 kg K 12·50 pošlje: J. DOLINAR, Smlednik.

Mesto pisarniškega pomočnika, pisarniškega sluge

ali kaj podobnega, **išče 24. letni mošk!**, ki je dovršil 2 razreda realke in je vešč obeh deželnih jezikov ter je mirnega, krščanskega življenja. Naslov pove uprava lista pod št. 576.

†

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prebridko vest, da je Bog vsemogočni našo preljubo mater, oziroma staro mater gospo

Josipino Košak roj. Schrimpf

danes ponoči po kratki mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v starosti 75 let poklical k sebi.

Pogreb nepozabne ranjke se vrši v sredo ob 4. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v stolni cerkvi sv. Nikolaja. Drago pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev.

Ljubljana, dne 16. marca 1915.

Žalujoči ostali.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo pretužno vest, da je naš dobri soprog, oče, stari oče itd., gospod

ANDREJ STRITAR

posestnik in gostilničar v Sv. Križu pri Kostanjevici

danes dne 14. marca 1915 ob 7. uri zjutraj, previden s svetotajstvi za umirajoče, po kratki bolezni, v 67. letu svoje starosti končal svoje delapolno življenje.

Pogreb nepozabnega rajnega bo v torek, dne 16. marca 1915 ob 9. uri dopoldne.

Sveta maša zadušnica se bo služila v župni cerkvi pri Sv. Križu.

Sv. Križ pri Kostanjevici, dne 14. marca 1915.

Uršula Stritar, roj. Stokar, soproga. — **Josip Stritar,** sin. — **Marija Malnarič, Antonija Kerin, Ana Didek,** hčere. — **Ivan Malnarič, Alojzij Kerin, Rudolf Didek,** zetje. — **Vnuki in vnukinje.**

Zemljevid argonskega gozda.

Zahvala.

Globoko ginjeni po tolikih dokazih vsestranskega iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom smrti mojega srčnodobrega, nepozabnega soproga, gospoda

Gustava Kastnerja

in ne v stanu, se vsakemu posebej zahvaliti, prosim tem potom sprejeti mojo najsrčnejšo zahvalo.

Iskrena hvala tudi za mnoge poklonjene krasne vence in za mnogobrojno spremstvo na zadnji poti pokojnika.

Ljubljana, 16. marca 1915.

Toni Kastner

v svojem in v imenu vseh drugih sorodnikov.

Sv. maše zadušnice za pokojnega gospoda

Gustava Kastnerja

se bodo brale v ponedeljek, dne 15. marca in v sredo, dne 17. marca 1915 ob 10. uri dopoldne v župni cerkvi Marijinega Oznanenja.

Izdaja konzorcij »Slovenca«. Tisk: »Katoliške Tiskarne«. Odgovorni urednik: **Jožef Gostinčar,** državni poslanec.